

Møte onsdag den 19. desember 2012 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 36):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra representanten Arild *Stokkan-Grande* om foreldrepermisjon i tiden fra og med 2. januar til og med 25. januar
- fra representanten Erling *Sande* om foreldrepermisjon i tiden fra og med 2. januar til og med 27. mars.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Sogn og Fjordane fylke: Knut Magnus *Olsen* 8. januar til 22. mars
For Nord-Trøndelag fylke: Bård *Langsåvold* 8.–24. januar

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande vil framsette tre representantforslag.**Trine Skei Grande (V) [10:01:05]:** Jeg har bare to i hånda, så hvis presidenten kunne hjelpe meg med det tredje, var det fint.**Presidenten:** Vi skal prøve å finne ett til.**Trine Skei Grande (V) [10:01:10]:** På vegne av representanten Tenden og meg selv har jeg følgende julegaver til Stortinget:

Det er først et forslag om å øke antallet undervisningspersonell med doktorgrad og sikre karriereveier i skolen.

Det er også et forslag om en helhetlig gjennomgang av Norges engasjement i Afghanistan.

Presidenten: Gjelder det neste forslaget studenter som blir gravide rett etter fullført utdanning?**Trine Skei Grande (V) [10:01:36]:** Vi kan gjerne ta det også, president!

Det gjelder overgangsordninger for studenter som blir gravide rett etter fullført utdanning.

Takk for hjelpen.

Presidenten: Representanten Michael Tetzschner vil framsette et representantforslag.**Michael Tetzschner (H) [10:02:05]:** På vegne av representantene Gunnar Gundersen, Frank Bakke-Jensen, Ingjerd Schou, André Oktay Dahl, Siri Meling og under-

tegnede har jeg den glede å fremsette forslag til lov om rettssikkerhet ved forvaltningens bruk av tvangsmidler.

Presidenten: Representanten Siri A. Meling vil framsette et representantforslag.**Siri A. Meling (H) [10:02:39]:** På vegne av Borg-hild Tenden, Per-Willy Amundsen, Kjell Ingolf Ropstad og meg selv har jeg gleden av å fremsette et representantforslag om å ivareta industriens behov for forutsigbar krafttilgang.**Presidenten:** Samtlige representantforslag vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:02]

*Muntlig spørretime***Presidenten:** Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:03:31]: Vi nærmer oss julehøytiden med stormskritt, og jeg vil derfor benytte anledningen til å ønske statsministeren en riktig god og fredfylt julefeiring sammen med sine.

Vi lever i et godt land hvor mye er bra. De fleste av oss gleder oss til noen fine dager sammen med familie, slekt og venner. Men for meg hører julen først og fremst barna til. Det å se forventninger, glede, spenning og overraskelse i små barneøyne er kanskje det aller, aller flotteste ved julefeiringen.

Men antall barn som er fattige, har økt de siste årene. Det er nå så mye som 102 000 barn som lever i fattigdom i vårt eget land. For disse barna kan julefeiringen være mer forbundet med sorg enn med glede, og kontrastene blir spesielt tydelige i julen.

Jeg vil ikke ett sekund betvile statsministerens og regjeringens ønske om å bekjempe barnefattigdom. Jeg vet at statsministeren har ekte engasjement for de svake. Jeg skal heller ikke hevde at Fremskrittspartiet og jeg har alle svarene. Vi har i hvert fall ingen magisk penn som kan fjerne fattigdommen med et pennestrøk. Men det jeg har, er et brennende ønske om å få gjort noe med problemet, slik at flere barn kan glede seg i hverdagen.

Jeg vil derfor spørre statsministeren om han vil være med på en tverrpolitisk dugnad, hvor vi setter oss ned sammen over nyttår, drøfter oss frem til konkrete tiltak og forslag for å bekjempe barnefattigdom, slik at vi får på plass et løft for å få bukt med dette.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:05:42]: Jeg vil gjerne starte med å ønske også representanten Jensen riktig god jul, og jeg håper hun får en god og velfortjent ferie.

Så vil jeg si at jeg er glad for at hun reiser spørsmålet om barn som vokser opp i familier med dårlig råd. Selv om representanten Jensen har rett i at det er mye som er bra her i landet, er det fortsatt altfor mange barn som vokser opp i familier der foreldrene har dårlig råd. Derfor vokser de opp under vanskelige økonomiske vilkår. En hovedårsak til det er, ikke minst i mange innvandergrupper, en kombinasjon av lave inntekter og mange barn. Hovedtyngden av barnefamilier med dårlig råd er innvandrere med lav inntekt. Hovedårsaken til at de har lav inntekt, er mangel på integrering. Den viktigste årsaken er mangel på jobb. Derfor er det også for denne gruppen det viktigste vi kan gjøre for å bekjempe barnefattigdom, å bidra til at flere kommer i jobb gjennom integrering, norskopplæring og den type tiltak.

Vi drøfter gjerne dette og andre tiltak med andre partier på Stortinget. Vi har lagt fram omfattende tiltak i statsbudsjettet. Vi vil fremme ytterligere tiltak i andre dokumenter gjennom våren til Stortinget, og det er gode anledninger til å drøfte hvordan man kan få til felles tiltak for ytterligere å hjelpe de familiene som sliter med dårlig råd. Alt som handler om integrering når det gjelder innvandrere og arbeid, er kanskje blant de aller viktigste tiltakene.

Siv Jensen (FrP) [10:07:26]: Jeg velger å tolke svaret til statsministeren positivt, i den forstand at han sier ja til å sette seg ned med opposisjonen i Stortinget med tanke på å få på plass en tverrpolitisk enighet som kan sikre at flere barn lever i trygge, gode økonomiske omgivelser i tiden som kommer. Nå har jeg tenkt å følge opp det ved å sende en invitasjon til samtlige partier i januar, slik at vi kan begynne det viktige arbeidet.

Men jeg vil i tillegg til det understreke betydningen av å få med frivillig sektor på denne dugnaden. Dette er mennesker som gjennom hele desember måned, og for så vidt hele året også, for den saks skyld, står ved Frelsesarmeens gryter og fryser for å samle inn penger og klær – mennesker som i sine lokalsamfunn gjør en stor forskjell hver eneste dag. Listen er lang, men det den viser, er et bredt folkelig engasjement for å hjelpe andre – altså nærmest en folkedugnad. Det er en dugnad som jeg mener vi politikere også bør ta en del av, så jeg forventer at statsministeren tar imot en invitasjon om et slikt forlik.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:08:35]: Frivillige organisasjoner og frivillig innsats er avgjørende for det norske velferdssamfunnet, og ikke minst for mange av dem som har det aller vanskeligst. Det skal vi hilse velkommen, og vi skal uttrykke takk for det arbeidet som mange frivillige nedlegger. I tillegg til takk fortjener de støtte, og det er grunnen til at man har gjennomført en ganske betydelig økning av den økonomiske støtten til frivillige organisasjoner gjennom de senere årene. Så vi skal legge til rette for frivilligheten – det er en avgjørende del av arbeidet for sosial utjamning – og vi skal gjøre det både gjennom anerkjennelse og gjennom økonomisk støtte.

Når det gjelder barn som lever i fattigdom, er det slik

at i tillegg til integrering og arbeid, er rus og psykiatri en viktig årsak til fattigdom. Vi vet at de foreldrene som sliter med rusproblemer, ofte har problemer med å gi barna sine den omsorgen og den oppveksten de trenger. Derfor er rus og psykiatri også viktig for fattigdomstiltak.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingssspørsmål – først representanten Robert Eriksson.

Robert Eriksson (FrP) [10:09:56]: Jeg er veldig glad for at statsministeren signaliserer såpass tydelig at han vil ta imot den utstrakte hånden fra Fremskrittspartiet og partileder Siv Jensen i kampen om å bekjempe den økende barnefattigdommen. Barnefattigdom i Norge handler først og fremst om barn som ikke har mulighet til å delta i aktiviteter på lik linje med andre barn, det handler om barn som ikke får oppleve bl.a. sommerferie, og som ikke får delta i fotball eller i fritidsaktiviteter.

Røde Kors er en av de organisasjonene som gjør en betydelig innsats for å la barn få mulighet til å delta på ferie, gjennom prosjektet Ferie for alle. Dessverre har Røde Kors de siste årene måttet avslå to tredjedeler av søknadene. De har ikke plass til mer enn 1 000 barn. Da blir mitt spørsmål til statsministeren, uten å foregripe begivenhetenes gang i en slikt dugnad: Vil han bli med på å gi et løfte til barn som ikke får oppleve ferie, og legge til rette for bedre rammevilkår for frivillig sektor, sånn at flere barn kan få oppleve sommerferie?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:11:02]: Jeg kan si, og love, at vi kommer til å bedre rammevilkårene for frivillige organisasjoner, inklusiv Røde Kors. Vi er midt oppe i en betydelig opptrapping, der vi har økt bevilgningene og støtten betydelig og kommer til å fortsette å gjøre det. Det er ikke nødvendig med noe eget møte eller noen egen behandling av det, det er simpelthen å gjennomføre den opptrappingen som er varslet for frivillige organisasjoner. Den innebærer betydelig økt støtte til dem og kommer til å gjøre det mulig for organisasjoner som Røde Kors å gjøre enda mer overfor f.eks. barnefamilier som ikke får ferie. Det handler om å gjøre det vi har sagt vi skal gjøre, og som vi er godt i gang med. Det har vært en betydelig økning, senest på årets budsjett, og det vil bli fulgt opp også i årene som kommer.

Presidenten: Torbjørn Røe Isaksen – til oppfølgingssspørsmål.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [10:11:54]: Siden julestemningen og forsoningen åpenbart har lagt seg over Stortinget, har jeg lyst til å si at jeg er enig med statsministeren i at de grunnleggende årsakene til fattigdom dreier seg om manglende integrering og at man ikke deltar i arbeidslivet. Det er verdt å nevne f.eks. at i hovedstaden vår, den byen vi er i nå, er den store årsaken til fattigdom, nyankomne innvandrere som ikke blir integrert, og som ikke kommer inn i arbeidslivet. Det å gjøre noe med årsakene til fattigdom er det aller viktigste, og det har dessverre ikke denne regjeringen klart å gjøre noe med.

Men det er også viktig å bøte på symptomene. Vi vet at en av de tingene som er viktige for mange barn, de som kanskje ikke får et par skøyter eller et par ski til jul, er å kunne få tilgang til den type utstyr resten av året – selv om man ikke har fått det hjemme – eller få tilgang til f.eks. opplevelser, få delta på en fotballkamp eller på en konsert. Høyre har hvert eneste år lagt inn ekstra midler til lokale fattigdomstiltak, som blir brukt opp altfor tidlig på året, melder kommunene om. Hvorfor vil ikke regjeringen styrke disse tiltakene?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:13:01]: Vi styrker kommunene, og dermed styrker vi også kommunenes evne til å gjøre den type fattigdomstiltak. Vi snakker om 60 mrd. kr mer til kommunene, noe som har gjort dem vesentlig bedre i stand til å løse bl.a. den type oppgaver. I tillegg har vi styrket den økonomiske støtten til frivillige organisasjoner betydelig, noe som også er et bidrag til å gi den type tilbud til barnefamilier og andre som sliter.

Det er litt spesielt å høre representanter fra Høyre kritisere oss for at vi gjør for lite når det gjelder fattigdom. Da de selv satt med ansvaret, ble andelen barn i fattige familier tredoblet. Nå har andelen flatet ut og faktisk gått litt ned, i henhold til hvordan OECD måler fattigdom. Vi er ikke fornøyd med det, men resultatene under denne regjeringen er uendelig mye bedre enn resultatene under den forrige regjeringen, og det skyldes nettopp at vi har ønsket å gjøre noe med grunnlaget for, eller årsakene til, fattigdom. Det handler om arbeid – lav ledighet og høy sysselsetting er en type tiltak mot fattigdom – i tillegg til alt vi gjør innen sosial sektor og psykiatri.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings-spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:14:13]: Statsministeren er god med tall, men i 2004 var det rett under 70 000 fattige barn, og nå kom Nav med en rapport som sa at det var rett over 100 000, så selv om en kan bruke andel, eller trikse med tall, er det i alle fall sikkert at det har blitt flere fattige barn.

Statsministeren pekte på forrige regjering. Jeg husker veldig godt valgkampen i 2005, da mitt store forbilde, statsminister Bondevik, ble kjørt hardt på fattigdom. Han sa at hvis det var én ting han kunne gjort mer for, var det fattigdommen, og han beklaget at han ikke hadde gjort mer. I valgkampen i 2009 var det nytt press på at det ikke var gjort nok for de fattige. Kristin Halvorsen var stor, synes jeg – hun gikk ut og beklaget på vegne av de fattige at hun ikke hadde fått uttrykket fattigdommen. Selv om Stoltenberg har et stort engasjement og har hatt mange tiltak, som han har listet opp nå – og jeg kunne ha hjulpet ham med flere tiltak – har ikke resultatene vært så gode som vi hadde ønsket. Så jeg gir statsministeren muligheten – det er et ja/nei-spørsmål: Ønsker han å beklage til de fattige at han ikke har fått gjort mer?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:15:17]: Jeg ønsker å gjøre enda mer. Vi har gjort mye. I tillegg til det jeg

har nevnt innen arbeid, integrering, psykiatri og rustiltak som er trappet opp, har vi gjort betydelig for å bedre bostøtteordningene, vi har hevet minsteytelsene i folketrygden, og vi har laget egne kvalifiseringsprogrammer for å hjelpe langtidsmottakere av sosialhjelp over i enten utdanning eller arbeid.

Kort hva angår virkelighetsbeskrivelsen igjen: Jeg refererte de tallene som OECD lager, basert på de målene de har. I 2001 var 2 pst. av alle barn i husholdninger med det de kaller varig lav inntekt, eller fattige familier. Andelen var økt til 4,94 pst. i 2005, og er nå gått litt ned, til 4,91 pst., så en kraftig vekst har stanset og flatet ut.

Vi diskuterer gjerne hva vi skal gjøre med fattigdom, men å høre dem som hadde ansvaret tidligere – da vi hadde en kraftig vekst – kritisere oss som i hvert fall har greid å gjøre noe med det, blir litt spesielt.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:16:35]: Jeg vil også ønske statsministeren god jul. Og kanskje skal man stole litt mer på det man sier til hverandre i jula enn det man sier til hverandre når det er valgkamp? I 2009, på direktesendt TV, spurte partileder Lars Sponheim om statsministeren ville være med på en dugnad for å bekjempe fattigdom blant barn. Det ville statsministeren. På første dag i ny møtesesjon i nytt storting fremmet Venstre et Dokument 8-forslag om å bekjempe fattigdom blant barn. Da ville ikke statsministeren lenger. Da fordelingsmeldinga kom, var det ingen tiltak rettet mot den gruppa. Venstre fremmet 20 forslag til tiltak i salen, og 20 ganger sa statsministerens partier nei til Venstres forslag. Nå har statsministeren klart å rote fram en statistikk som viser at det var like mange fattige barn i 2005, og når han har fått 400 mrd. kr mer å rutte med, syns jeg ikke det er noen stor trøst.

Hvorfor brøt statsministeren løftet han ga til fattige barn i valgkampen, og hvorfor skal vi tro på han nå?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:17:42]: Jeg mener man skal stole på mennesker både i julen, i valgkamper og ellers. Det er en veldig god egenskap å si det man mener, og gjøre alt man kan for å nå de mål man setter og holde de løfter man gir. Derfor har vi gjort det vi sa vi skulle gjøre, nemlig trappe opp innsatsen mot fattigdom. Vi er ikke fornøyd – det er mye ugjørt – men vi viser til ganske mange tiltak som har bidratt, og som har hjulpet veldig mange mennesker.

Det viktigste er å hjelpe til med integrering, for den største gruppen av fattige er mennesker med innvandrerbakgrunn. Det har kommet mange til Norge. Mange av dem har lav inntekt og mange barn, og det gjør at de kommer hit fattige, eller i hvert fall med dårlig økonomi.

Vi er i gang med det vi sa vi skulle gjøre, og vi ønsker å fortsette å gjøre nettopp det.

Jeg viste til at vi har lagt fram flere dokumenter, f.eks. fordelingsmeldingen. Der har vi lagt fram store og små tiltak, og vi har vært åpne for å drøfte det med de andre partiene på Stortinget. Vi har fått til mange gode til-

tak, og vi ønsker å gjøre mer av det i årene som kommer.

Presidenten: Dermed går vi til neste hovedspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:19:02]: La meg stille meg i rekken av dem som ønsker god jul til statsministeren. Juletiden gir mange refleksjoner, og refleksjonen som har vært fremme i den tidligere spørrerunden – at det er noen som ikke har det så bra – har jeg tenkt å følge opp. Det er nemlig sånn at julen er høytid – det er familietid, og det er for mange noen av de koseligste og beste dagene i året. Men for noen barn er det ikke det. Rusproblemer og psykiske problemer i familien kan gjøre høytiden utrolig vanskelig for barn. I går fortalte Kirsti en sterk historie på NRK om hvordan hun gruet seg til jul, mens andre gledet seg.

Helseminister Gahr Støre har prisverdig nok manet til voksenansvaret når det gjelder rusmisbruk og rusbruk i julen, og det skal vi alle ta på alvor, men som politikere har vi også et ansvar for å hjelpe disse barna, både i julen og resten av året, ved å gi deres foreldre et bedre tilbud.

Under Stoltenbergs ledelse gikk Arbeiderpartiet i 2009 til valg på et mye bedre tilbud til rusavhengige. Man sa at hjelpen skulle gis raskere. I dag er ventetiden for hjelp nøyaktig like lang som da løftet ble gitt – nemlig 75 dager i snitt. Samtidig ser vi at det skjer et skifte, der mange døgntilbudsinstitusjoner nedlegges til fordel for poliklinisk behandling. Dette betyr at de barna som allerede har en belastning med foreldre med rusmisbruk og psykiske problemer, ikke opplever at foreldrene hentes ut, eller at det gis et godt sammenhengende tilbud. Presset i behandlingstilbudet er fortsatt der, uten at det samtidig bygges opp et bedre pårørendeapparat i kommunene. Tvert imot har jo denne regjeringen nå fjernet øremerkingen av det som skulle bygge opp tilbudet til pårørende.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Hvorfor er det slik at denne regjeringen, som ikke har nådd de målene som Arbeiderpartiet satte seg før 2009, nedprioriterer rus og psykiatri?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:21:13]: La meg også få uttrykke et ordentlig hjertelig god jul til Erna Solberg og ønske henne en riktig god ferie! Så gleder jeg meg til å møte Erna Solberg – og alle dere andre – til gode debatter etter juleferien.

Når det gjelder rus, opplever jeg at det er full enighet i Stortinget og i det politiske Norge om at dette er et veldig alvorlig samfunnsproblem – rus generelt og barn som rammes ved at foreldre misbruker rusmidler, spesielt. Det handler om de menneskene som har rusproblemer, men det handler også om alle deres familiemedlemmer – kone, barn, ektefelle, mann og venner – for det rammer så mange mennesker i tillegg til dem som har rusproblemet.

Jeg tror dette er et område der vi aldri kan si at vi er fornøyd med innsatsen, men dette er også et område der vi kan dokumentere en veldig kraftig opptrapping. Det har blitt mange flere som får tilbud om behandling – både døgnplasser og poliklinisk behandling har gått opp. Ventetiden har gått ned – det er nå 63 dager ved 2. tertial 2012,

en nedgang på 9 dager siden 2011 – og det står færre i kø. Dette er ikke tilfredsstillende og godt nok, men det er et uttrykk for at når vi bevilger mer penger, organiserer det bedre, satser mer – både i sin alminnelighet, på spesialisthelsetjenestene og sykehusene – så gir det resultater. Men i tillegg til det staten gjør, det sykehusene gjør, det kommunene gjør, og den fantastiske innsatsen som frivillige organisasjoner gjør i kampen mot rus, så har vi et ansvar som voksenpersoner, som enkeltmennesker, for å gjøre noe i forhold til rus. Også det at vi får en restriktiv alkoholpolitikk, er med på å redusere rusproblemene i Norge.

Erna Solberg (H) [10:23:17]: Jeg er veldig glad for at statsministeren sier at han ikke er fornøyd med det man oppnår, men da må jeg stille det spørsmålet: Hvorfor mener man da at man ikke lenger skal prioritere rus og psykiatri innenfor helseforetakene? Fra i år av har man fjernet den prioriteringsinstruksen som lå i helseforetakene tidligere. Lars Vorland i Helse Nord har sagt at en denne prioriteringsinstruksen er et kraftig styringsmiddel som har virket, at det er derfor pasienter med rusproblemer og psykiatriske problemer er blitt prioritert. Det samme har Spekter, som er interesseorganisasjonen for sykehusene, faktisk også sagt: Styringen fungerer. Nå har regjeringen tatt vekk styringen, og det står altså 2 573 mennesker i kø for å få rusbehandling i Norge, og det skal ikke lenger være prioritert. Og statsråd Gahr Støre sa altså at dette – å prioritere disse pasientene – var å gi et falsk signal. Hvordan kan statsministeren si at han ikke er fornøyd, når han samtidig nedprioriterer?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:24:24]: Det er ikke riktig at vi nedprioriterer. Tvert imot styrker vi innsatsen på rus. Det er flere som får behandling: Antallet plasser i døgntilbud har økt fra 1 500 til 1 700 bare siden 2008. Antallet polikliniske konsultasjoner har økt fra 154 000 til 307 000 – nesten en dobling. Så det er en betydelig økning når det gjelder behandling av rus, og ventetidene går ned. Men det jeg tror man blander litt sammen, er at det tidligere var et krav om prosentvis sterkere utgiftsvekst i forhold til rusbehandling enn i forhold til f.eks. kreft eller andre oppgaver innenfor helsesektoren. Dette mente vi var et dårlig styringssignal, så nå har vi lagt om dette til å stille et krav om styrking av den samlede kapasiteten, der også kvaliteten på tilbudet er en del av det vi måler etter. Jeg mener at det er en bedre måte å styre offentlig sektor på å være opptatt av resultatene, enn bare å være opptatt av hvor mye penger som bevilges. Og resultatene er altså at flere får behandling, at ventetiden går ned, og at vi øker innsatsen.

Presidenten: Det blir anledning til fire oppfølgings-spørsmål – først Sonja Irene Sjøli.

Sonja Irene Sjøli (H) [10:25:39]: Jeg opplever at statsministeren ikke svarer helt på spørsmålet, og at han ikke tar et skikkelig ansvar, at han på en måte holder det på en armlengdes avstand. For det er jo en kjensgjerning at døgntil-

behandlingstilbudet til rusavhengige og psykisk syke over hele landet reduseres, uten at det finnes noen gode alternative tilbud. Flere får poliklinisk tilbud i stedet for døgnbehandling, og det kan være bra for noen, men for andre er det et veldig dårlig alternativ. Og det betyr at flere rusavhengige skal bo hjemme i sine familier. Det øker belastningen på de pårørende, og kanskje spesielt på barna. Og selv om kommunene får et større ansvar for rusavhengige, har altså regjeringen kuttet i tilskuddet til rustiltak i kommunene.

Så jeg opplever ikke at det statsministeren sier, er å ta ansvar og sikre gode tilbud. Tvert imot – de fraskriver seg ansvar.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:26:43]: Det jeg refererer til, er tall fra Samdata om tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelbruk, TSB. Tallene derfra viser altså at døgnkapasiteten har økt fra 1 593 plasser i 2008 til 1 753 plasser i 2011. Men viktigere enn dette er at antallet polikliniske konsultasjoner har økt fra 154 746 i 2007 til 307 850 i 2011, og ventetiden har gått ned, og flere får behandling. Det er de tallene jeg refererer til. Det er de tallene som Helsedepartementet gir oss, og det regner jeg med er riktige tall. Begge peker iallfall kraftig oppover – en betydelig styrking.

Men igjen: Jeg føler litt at vi er i de samme sporene, både posisjonen og opposisjonen, i hver eneste spørretime, for dere peker på mangler og jeg peker på det som er gjort, og sannheten er at dere har rett og jeg har rett. For det er mangler, vi er ikke i mål, det er ikke slik at alle køer og alle problemer er løst, men vi går i riktig retning – på dette området som på så mange andre områder – ved at vi gjør noe med problemene og øker kapasiteten.

Presidenten: Per Arne Olsen – til oppfølgingsspørsmål.

Per Arne Olsen (FrP) [10:28:02]: Ja, det er riktig at vi av og til føler at vi har hørt denne debatten før, i hvert fall svarene, at det aldri har vært bevilget mer penger, og at det aldri har vært gjort mer.

Jeg kjenner også til Samdata-tallene. Men statsministeren sier samtidig at det er resultatene som teller, og resultatene er faktisk at vi stadig får tilbakemeldinger om institusjoner som legges ned, institusjoner som ikke kan ta imot flere – jeg har en lang liste her over institusjoner som ikke lenger kan ta imot rusavhengige.

Men når statsministeren er så opptatt av resultatene – og det er faktisk Fremskrittspartiet også – så lurar jeg på én ting: Det resultatet som er viktig, må jo være hvor mange som er rusfrie etter behandlingen, og når Fremskrittspartiet tar til orde for at dette skal være et kriterium når man velger hvem som skal få anbudet, så ønsker altså statsministeren og regjeringen at dette ikke skal være et kriterium. Vil statsministeren være med på, for fremtiden, at det at du er rusfri også vil bli et kriterium?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:29:06]: Jeg mener at formålet med rusbehandling er at du skal bli rus-

fri, eller i hvert fall skal greie å leve med rusproblemene dine på en bedre måte enn før du fikk behandling. Om det kan formuleres som et kriterium f.eks. i anbudsdokumenter, tør jeg ikke si over bordet, men jeg er altså opptatt av resultater, og dette er et viktig resultat.

Det andre er at jeg er enig i – som representanten Olsen sa – at vi har hørt noe av dette før, eller i hvert fall noen spørsmål og svar som ligner på hverandre. Det er et filosofisk spørsmål om det er problemene som reises som er de samme, eller om det er svarene som er de samme. Det er i hvert fall slik at hvis spørsmålene ligner på hverandre, så må også svarene ligne på hverandre – så lenge det er samme statsminister som svarer!

Når det gjelder det som er mitt hovedanliggende: I tillegg til det vi gjør på behandlingssiden, som vi styrker, så handler også forebygging om å bekjempe rus. Og det at vi har en restriktiv alkoholpolitikk er en hovedårsak til at vi har mindre rusproblemer, mindre bruk av rusmidler i Norge enn i veldig mange andre land. Derfor er det ikke mulig bare å være opptatt av behandling og politi, man må også være opptatt av forebygging, og der har nok Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet ulike syn.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings-spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:30:24]: På mandag satt jeg og snakket med en jente på ca. 25 år som het Tine, og som var tydelig preget av rus. Hun gikk på metadon og var litt redd for å sprekke fordi hun hadde gjort det et par ganger før. Hun visste at hvis hun sprakk en gang til, ville hun bli lagt inn, og da ville hun miste hunden sin, som var det viktigste hun hadde. Hun klarte å holde seg rusfri på grunn av den, men hun ønsket å bli innlagt. Men det var lang ventetid, så hun sto fremdeles i kø.

Statsministeren vet veldig godt at når man har motivasjon, er det avgjørende at man får hjelp. Likevel opplever man at f.eks. Frelsesarmeen og Evangeliesenteret har ledige plasser. Ideelle organisasjoner blir ikke tatt i bruk i så stor grad som de har kapasitet til. Samtidig ser man nå også at Nybøle eller Phoenix Haga holder på å bli lagt ned – organisasjoner som ønsker å hjelpe, og som har mulighet til det.

Hva er logikken i at slike institusjoner blir lagt ned?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:31:27]: For det første deler jeg veldig den personlige bekymringen som representanten gir uttrykk for når det gjelder hvor vondt det er å ha rusproblemer. Det handler om enkeltmenneskene, men det handler også om alle deres nærmeste. Derfor er det viktig at vi hjelper dem, og jeg mener at metadon er én viktig måte å hjelpe mennesker på – dels til å hjelpe dem ut av rus, og dels til simpelthen å erkjenne at noen mennesker kommer til å leve med det problemet hele livet, og gjøre det livet så verdig som mulig.

Når det gjelder frivillige og ideelle institusjoner, er det en veldig viktig del av rusbehandling. Jeg husker ikke nøyaktig tallet, men jeg tror over halvparten av tilbudene er innenfor frivillige private. Det er en stor andel, og vi sat-

ser på det og bygger det ut. Men en utfordring vi har, er nettopp at vi har anbud, konkurranse, mellom disse organisasjonene. Da er det noen som vinner og andre som taper. Da tror jeg bare vi må akseptere at hvis vi har anbudskonkurranser, som vi har innenfor f.eks. rusomsorgen, vil det ikke være slik at alle som leverer et anbud, får. Noen ganger vil det være et skifte av hvilke institusjoner som gir det tilbudet. Samlet sett øker det, selv om ikke alle vinner alle anbud.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:32:49]: Jeg hører statsministeren si at alt bare blir bedre på dette feltet. Likevel hadde vi rundt 300 overdosedødsfall i Norge i fjor. Vi er på europatoppen. Erling Pedersen i Fagrådet innen rusfeltet kalte statsbudsjettet tidenes dårligste satsing på rusfeltet. Vi opplever at mange institusjoner legges ned. Vi opplever at forslag som kommer her i salen fra oss andre, f.eks. om å innføre en 24-timersgaranti, ville ha hjulpet på akkurat det som Ropstad tok opp når det gjelder motivasjon. Vi ser at forslag om å prøve nye virkemidler, som f.eks. heroinassistert behandling, bare legges på is, og man driver et korstog mot alle de private, eller dem som prøver å være annerledes.

Vil statsministeren fortsatt stå på at dette er veldig bra, når fagfolkene kaller det tidenes dårligste satsing på rusfeltet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:33:53]: Jeg har understreket i denne debatten, som i veldig mange andre debatter, at vi ikke er fornøyd. Men vi viser til at utviklingen går i riktig retning, at vi har valgt å styrke innsatsen når det gjelder rus, fordi det er et så alvorlig samfunnsproblem. Så har jeg referert en del tall med hensyn til at flere får behandling, at vi f.eks. nesten har doblet antallet som får poliklinisk behandling og også økt for dem som får døgntilrettelagt behandling, og at ventetidene går ned. Det er bra for dem som får behandling, men det er selvfølgelig en mager trøst for dem som ikke får det. Derfor skal vi fortsette den utviklingen.

Når det gjelder heroinassistert behandling, har det vært en omfattende debatt i regjeringspartiene og i Arbeiderpartiet, og der kom flertallet i Arbeiderpartiets stortingsgruppe til at man ikke ville anbefale det. Der er det ulike faglige vurderinger av om det er et godt eller dårlig forslag, men man må akseptere at det ikke handler om manglende vilje til å hjelpe de rusavhengige. Det handler om ulike vurderinger av om det er et riktig tiltak å bruke eller ikke. Så her er det uenighet om faglige saker.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:35:11]: Fra Kristelig Folkepartis side vil vi selvfølgelig også ønske statsministeren en velsignet julehøytid, for å få en litt annen vri enn de foregående.

Jeg har tenkt å holde meg til julen. Det har sikkert ikke

gått statsministeren hus forbi at det de siste par ukene har vært en ganske intens debatt om våre juletradisjoner og betydningen av dem. Min datter er f.eks. på dette tidspunkt deltager i en skolegudstjeneste, også i en del av denne byen hvor det er mange flerkulturelle, men hvor dette forløper helt problemfritt. Tidligere i dag har vi hatt den tradisjonelle juletrengangen her i Stortinget, hvor vi bl.a. har sunget «Et barn er født i Betlehem». (Munterhet i salen.)

Den debatten vi har hatt, tyder på at vi egentlig har tre kategorier i dette landet. En kategori er nå så redd for at vi skal feire jul med noe som helst tradisjonelt kristent innhold, at man vil feie alt under teppet. Omskrivning av «Deilig er jorden» osv. kan tjene som eksempel på den kategorien. Så har vi en annen kategori som er så kulturforsiktig og ømfintlig at man vegrer seg for å fremme noe som helst syn, av hensyn til de andre. I Sverige ruller det nå endog en historie om at Jenny Simics sønn som kom og var lei seg fordi han ikke fikk være pepperkakemann ved årets luciafeiring fordi det kunne såre noen.

Så har vi den tredje, og den tilhører jeg, og jeg tror mange med meg, som mener at dette er en høytid hvor vi faktisk skal ta vare på våre kulturelle og verdmessige tradisjoner. Min utfordring til statsministeren er: Hvordan ser han på dette temaet, og i hvilken kategori føler han seg hjemme?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:37:18]: Jeg føler meg hjemme i den tradisjonen som jeg tror veldig mange i Norge føler seg hjemme i – vi setter veldig stor pris på juletradisjonene og er veldig glad i alt som hører julen til, ikke minst i julesangene våre. I min familie synger vi mange julesanger med sterk innlevelse og glød. Vi synger med varierende – hva skal vi si – stemme, og varierende kunnskap om teksten i alle vers, men det er i hvert fall et engasjement av det helt store når vi går rundt juletreet, leier hverandre i hendene og har stor glede av det.

Det tror jeg er veldig vanlig i Norge, og det selv om vi har blitt et land der folk i større grad enn tidligere tilhører ulike trossamfunn og kommer fra ulike miljøer og bakgrunner. Likevel står de kristne juletradisjonene veldig sterkt i Norge. Samtidig tilhører jeg en politisk retning, en ideologi og en tenkning som handler om at vi skal vise toleranse. Vi skal akseptere mangfold, og jeg tror også de kristne juletradisjonene tåler at andre gjør andre ting, og at man tror på andre guder eller har andre tradisjoner. De kristne juletradisjonene står sterkt i Norge. Jeg tror vi kommer til å ha mye glede av dem også i denne julen, og jeg gleder meg til det.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:38:47]: Jeg skal ikke gå så personlig til verks i oppfølgingen, men jeg hører det statsministeren sier, og det er vel og bra. Men egentlig er også dette et ganske viktig spørsmål knyttet til at vi har et mer flerkulturelt samfunn enn tidligere. Spørsmålet er hvordan vi som nasjonalforsamling også forholder oss til det, samtidig som vi ivaretar det verdigrunnlaget som dette

landet har vært tuftet på i over 1 000 år. Et eksempel på det er Stortingets beslutning tidligere i år om en ny verdiparagraf, hvor man fastslår at vår kristne verdiarv fortsatt «forbliver» vårt verdigrunnlag i dette landet.

Som VGs kommentator Anders Giæver skrev:

«Skal man åpne seg for nye kulturer må man også gi andre muligheten til å åpne seg for vår egen kultur.»

Jeg vil gjerne ha bekreftet at dette også er grunnlaget for regjeringens syn.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:39:48]: Svaret på det spørsmålet er ja. Jeg kunne sluttet der, men la meg dvele litt ved det, for jeg mener det er et viktig tema å diskutere hvordan ulike kulturer, ulike religioner og ulike tradisjoner lever side om side. Det er klart at vi skal være opptatt av å ta vare på alt det fine som ligger i den kristne kulturarven. Det er også faktisk slått fast i statskirkeforliket, der det er en ny formulering – jeg tror det er til § 2. Der det før sto at «den evangelisk-lutherske Religion forbliver Statens Religion», har vi nå formulert mer en verdiparagraf for staten, der vi viser til den kristne kulturarv. I dette ligger det at den kristne kulturarv har en særstilling i Norge. Jeg ser ingen motsetning mellom å mene det og samtidig akseptere at andre mennesker har annen tro, annen kultur og lever med det, så lenge vi respekterer hverandre.

Jeg mener også at i tillegg til statskirkeforliket har vi gjort en annen viktig ting de senere årene. Det gjelder hele trosopplæringsreformen. Vi har bevilget ganske mye penger til å bygge ut trosopplæringen rundt omkring i landets menigheter, som også er et uttrykk for at vi ønsker å styrke og ta vare på den delen av vår kulturarv.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:41:14]: Jeg følte ikke helt at statsministeren svarte på det spørsmålet handlet om. Dette handler ikke om hvordan statsministeren synger julesanger i den private sfære. Dette handler snarere tvert imot om hvordan det norske folk opplever at stadig flere av våre verdier og tradisjoner blir bortforklart i det offentlige rom fordi noen mener at det kan komme til å støte andre. Det har vært ganske mange reaksjoner på ulike hendelser, både dette året og tidligere, om det at vi er så redde for å stå opp for det som mange opplever som den norske identitet, våre tradisjoner og våre verdier. Jeg mener snarere tvert imot at det bygger et samfunn, at det skaper bedre plass for både toleranse og andre synspunkter når man har et felles fundament å bygge på. Derfor synes jeg statsministeren burde gå grundigere inn i den problemstillingen. Det er altså en kraft i retning av at det vi identifiserer oss med, skal omtolkes og bortforklares. Synes statsministeren at det er riktig?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:42:19]: Svaret på det spørsmålet er nei. Vi skal ikke bortforklare og omtolke det vi selv står for. Det skal vi stå for, argumentere for og hevde med stolthet. Hva vi selv står for, kan jo varie-

re litt mellom ulike mennesker. Men jeg mener det er fint at man står for det man står for, og ikke det man ikke står for. Det mener jeg er helt åpenbart. Jeg mener at alle som tror på den kristne religionen, som tror på de kristne verdiene, selvfølgelig skal stå opp for dem. Vi har en egen grunnlovsendring, der vi slår fast at den kristne kulturarv er en viktig del av vårt verdigrunnlag. Vi har gjennomført en omfattende reform når det gjelder trosopplæring i menighetene, og gitt betydelig økt støtte til det. Dette er ting vi mener og faktisk gjør noe med.

I tillegg til det har vi nedsatt et eget utvalg, Tros- og livssynsutvalget, ledet av lederen for Kirkens Bymisjon, Sturla Stålsett. Utvalget fremmer sitt forslag 7. januar, og det vil gi en god anledning til å diskutere disse spørsmålene videre.

Presidenten: Øyvind Håbrekke – til oppfølgingsspørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:43:36]: Jeg vil takke statsministeren for svarene. Jeg er glad for at statsministeren så tydelig understreker betydningen av at det kristne verdigrunnlaget tydelig er lagt fast i Grunnloven, og at han også legger det til grunn.

Jens Bjørneboe har sagt at hvis man tar bibelhistorien fra et menneske, tar man halve hans barndom fra ham. Statsministeren viser til hva det betyr av utfordringer at vi har et mer flerkulturelt samfunn, og at vi skal vise respekt og toleranse i møte med det. Jeg tror mange av oss opplever det samme som kom til uttrykk i VG på lørdag. En muslimsk lærer sa da:

«Kristendommen er sterkt til stede i det vi kan kalle vår nasjonale kulturarv. Som muslim har jeg ingen problemer med å påstå og forfekte dette.»

Spørsmålet mitt til statsministeren blir: Er statsministeren enig i at det er viktig at norske elever fortsatt får lov til å oppleve skolegudstjenester i norske skoler, og at et mer flerkulturelt samfunn ikke er til hinder for det?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:44:49]: Ja, og det er en del av det vi legger opp til. Men vi skal vise respekt for at noen har en annen tro, og vi må vise respekt for måten det praktiseres på. Jeg tror nøkkelen hele tiden er respekt for at andre kan tro på andre ting og tilhøre andre religioner. Jeg tror at i tillegg til at vi blir flerkulturelle eller flerreligiøse, i betydningen at vi f.eks. får flere muslimer, kommer vi til å oppleve noe som blir tydeligere, at vi ikke bare får protestanter, men også at vi får en veldig økning av katolikker i Norge. Det er et mangfold, som jeg mener alltid har beriket landet vårt, men som setter oss alle på noen prøver. Jeg tror vi kommer til å bestå det utmerket, for vi er et tolerant land og ønsker å være et tolerant land også i framtiden.

Så får vi anledning til å diskutere alt dette, for regjeringen mener det er et viktig spørsmål. Vi har nedsatt et eget utvalg – Tro- og livssynsutvalget, med Sturla Stålsett som leder – nettopp for å invitere til diskusjon om hva dette betyr for det norske samfunnet.

Presidenten: Erna Solberg – til oppfølgingsspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:46:05]: Det å kjenne seg selv, det å kjenne sin kultur og sin bakgrunn er sannsynligvis det beste bolverket mot ekstremisme og misforståelser og for å kunne møte andre med åpenhet. Jeg er ikke i tvil om at i et samfunn der folk er sikre på sine grunnleggende verdier og samfunnets grunnleggende verdier gjør dette det lettere å møte andre – som bolverk mot dem som vil rive det ned – som har andre verdier, men som man skal respektere når de tror på noe annet.

Det er mange mennesker rundt omkring i offentlig sektor som sitter med litt ulikt og forvirrende syn på hva som er tanken vår f.eks. om skolegudstjenester. Vi ser at diskusjonen om det skal være eller ikke være skolegudstjeneste, dukker opp, av hensyn til at noen ikke vil, kan eller ønsker å delta. Da er mitt oppfølgingsspørsmål til det forrige spørsmålet: Vil statsministeren sikre at det gis et tydelig signal om at vi faktisk anser det som ønskelig at det gjennomføres gudstjenester for dem som ønsker det, i regi av skolene i Norge?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:47:13]: Jeg mener at vi i all hovedsak har greid å praktisere dette på en god måte i norsk skole. Jeg har stor tiltro til de lokale skoleledere, til rektorer og lærere, at de finner en måte å praktisere dette på som både tar vare på den kristne kulturarven, tar vare på gudstjenester som en del av vår julefeiring, og samtidig klarer å vise respekt for dem som ikke følger seg hjemme i den tradisjonen og den kulturen. Det har jeg god tillit til at norske skoleledere praktiserer på en god måte. Hvis det kommer eksempler på det motsatte, får vi håndtere det da.

Det jeg har reagert på, har vært enkelte tilløp til at man mener at vi politikere nærmest skal mene noe om alt, f.eks. programinnhold i NRK eller andre ting, som man kan reagere på. Der mener jeg at vi politikere skal være litt forsiktige med å bli overredaktører eller mennesker som mener noe om alt når det gjelder hvordan ting er utformet og laget, uavhengig av hva vi måtte oppleve rent personlig er vår holdning til de eksemplene.

Presidenten: Vi går da videre til neste hovedspørsmål, fra Ketil Solvik-Olsen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:48:32]: For å holde på juletemaet: Mange skal ut og reise i jula. Noen flyr, men veldig mange kommer til å kjøre bil. Veldig mange kommer til å møte på bomstasjoner på veien. Bompenger innkreves for å nedbetale lån, for at man har bygd veien. I landsstyremøtetalen til statsministeren den 24. april i år sa statsministeren at han advarte mot delvis privatfinansiert utbygging av vei og jernbane. Han sa:

«Modellen gir (...) mindre penger totalt til nybygg av vei og bane, fordi staten rundt neste sving både må betale avdrag og renter for de pengene som ellers kunne gått til (...) bygging. De som tror noe annet, er enten blitt lurt eller de lurer seg selv.»

Nå har Riksrevisjonen nettopp lagt fram en rapport

etter å ha kontrollert landets bomstasjoner, som i all hovedsak er offentlig styrt. En fjerdedel av bomselskapene har mer enn halvparten av sine inntekter disponert til drift og renter, altså ikke til veibygging. To stykker har faktisk så høye drifts- og renteutgifter at de måtte ha statlig tilskudd for å gå i null.

Riksrevisjonen har gjennomgått hele 46 bomselskaper. De har 22 mrd. kr i lån og lånerenter på mellom 2,5 pst. og 4 pst., ifølge rapporten. Man har altså i stor grad lånefinansiert veier, akkurat det statsministeren advarte kraftig mot.

Det som blir en ekstra hån mot bilistene, er at samtidig som man lånefinansierer veier – fra 2,5 pst. opp til 4 pst. rente – låner staten ut oljepengene til andre land til noe nedimot 1 pst. rente. Folk flest eier faktisk oljefondet, men de må låne ut sine penger billig, for så å låne hjem igjen pengene dyrt – til tross for at statsministeren advarte mot at det er en dårlig måte å finansiere veibygging på.

Kan statsministeren gi en julegave ved å love at norske bilister skal slippe å finansiere veier på en dårlig måte?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:50:35]: Det jeg kan love, er at vi kommer til å fortsette med å trappe opp veibevilgningene. Vi er i rute når det gjelder det vi sa i forrige nasjonale transportplan, nemlig at vi skulle bruke 100 mrd. kr mer på vei, bane og havner – samferdsel – enn det vi gjorde i forrige planperiode. Derfor er det nå rekordhøye statlige bevilgninger til utbygging av vei og bane i Norge. I tillegg til det – oppå den kraftige økningen i statlige bevilgninger – kommer bompenger. Bomprosjekter kommer fordi det er et ønske om det lokalt, man ønsker enda flere prosjekter enn det de rekordhøye statlige bevilgningene gir grunnlag for. Man ønsker å få raskere utbygging, og da kommer det et ønske lokalt om det. Så har vi sagt ja til mange av de prosjektene.

Det er altså et bredt flertall i Stortinget som har stemt for dem. Så vidt jeg vet, har f.eks. Høyre stemt for alle bompengeprojekter. Det uttrykker at det er et veldig bredt flertall i Stortinget for å legge bompengeprojekter oppå de statlige prosjektene. Fremskrittspartiet har i mange lokale prosjekter, bl.a. gjennom mange år her i Oslo, gått inn for Ring 3, som er det største bompengeprojektet i Norge.

Det er litt rart å høre at man nærmest skaper en illusjon om at det går an å fjerne bompengeprojekter, som kommer i tillegg til de statlige prosjektene. Det vil i tilfelle bety mindre utbygging av vei i Norge, og det tilrår ikke jeg.

Når det gjelder lån og lånefinansiering, tror jeg representanten Solvik-Olsen blander litt sammen her. Det er riktig at den norske stat plasserer mye penger i utlandet. Vi plasserer penger i aksjer, der svinger kursene mye, opp og ned – mer opp enn ned, heldigvis. Så er det obligasjoner, det kalles også lån, og der er det klart at det er samsvar mellom risiko og avkastning. Vi kan plassere penger i trygge papirer. Fordelen med det er at de er trygge, ulempen er lav rente. Eller vi kan plassere penger i litt mindre trygge papirer. Fordelen med det er at det er høy rente, men ulempen er at det er ikke sikkert at man får tilbake pengene. Slik er det. Det er helt riktig at vi plasserer noe i tyske statsobligasjoner – de er trygge, men det er lav rente. Så plasserer vi

noe i spanske statsobligasjoner – de har høy rente, men er altså ikke like trygge. Det heter å spre risiko.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:52:49]: Jeg er godt kjent med terminologien, jeg har jobbet som finansanalytiker.

Jeg er glad for de 100 mrd. kr som regjeringen har lovet ekstra til veibygging. Fremskrittspartiet skulle gjerne sett at det var enda høyere. Paradokset er at i samme periode som statsministeren snakker om, vil vi altså ha 1 622 mrd. kr til disposisjon innenfor handlingsregelen. Så det er en svært liten andel av oljeformuen som brukes til investeringer i vei.

Det er riktig at både Høyre og Arbeiderpartiet har stemt for alle bompengeprojekter. Poenget er allikevel at det går an å gjøre dette på en bedre måte.

Risiko og avkastning henger sammen. Det som kunne vært mulig, er f.eks. å si at de veiprosjektene som man bygger med bompengefinansiering i Norge, som riktignok Fremskrittspartiet er imot – som en liten gave til bilistene – fikk låne til samme rente som i Danmark. Det er liten grunn til å tro at disse veiprosjektene, selv om bompengeselskapet skulle gå konkurs, ville bli flyttet ut av landet. Veiene ligger der, de har en samfunnsøkonomisk nytte, og derfor har regjeringen akseptert at de bygges. Spørsmålet er: Vil man i hvert fall gi bompengeselskapene muligheten til å låne til samme rente som i Danmark?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:53:54]: Jeg mener at den beste måten staten støtter veibygging på, er ved å bevilge penger. Så kan vi gjerne diskutere hvor mye vi skal bevilge, men vi bevilger rekordmye – 100 mrd. kr mer. Det er en betydelig økning, og vi er i rute.

Det gir også betydelige resultater ved at det nå bygges mer veier enn noen gang. I tillegg ser vi at det blir bedre veier, ulykkestallene går ned. Det er mange årsaker til det, men én grunn er at vi får flere midtdelere – mer trygge veier – som bidrar til tryggere forhold på norske veier.

Den støtten vi skal gi til veibygging, skal vi gi åpent og ærlig over statsbudsjettet. De lånene som bompengeselskapene tar opp, er ofte fra f.eks. Kommunalbanken, men de reflekterer risikoen. Det synes jeg er helt greit. Når man låner penger, speiler renten risikoen. Den kan variere fra veldig lav rente til noe høyere rente, avhengig av det alminnelige rentenivået og risikoen i prosjektet. Så jeg tror man – igjen – blander to veldig forskjellige ting. Vi skal bevilge penger over statsbudsjettet. Der har vi økt kraftig. Så får man lånefinansiere det som kan lånefinansieres over bompengeselskapene.

Presidenten: Det blir anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Bård Hoksrud.

Bård Hoksrud (FrP) [10:55:17]: Jeg har lyst til å starte med at statsministeren skrøt av at denne regjeringen har bevilget 60 mrd. kr mer til kommunesektoren. Det er like mye som denne regjeringen har påført bilistene i ekstraskatt gjennom bompenger. Når statsministeren sier at vi bevilger 100 mrd. kr mer til samferdsel, har denne regjeringen på åtte år klart å bevilge 50 mrd. kr mer – det er

halvparten, og vi snakker om en tiårsperiode. Så det må komme mye statlige penger hvis man skal klare å følge opp det.

I tillegg til at man betaler 60 mrd. kr i bompenger, forsvinner 10 mrd. kr i innkrevingskostnader og rentekostnader, altså ikke til en eneste meter vei. Riksrevisjonen har dokumentert at denne regjeringen gjennom alle disse årene kunne spart 150–200 mill. kr med en bedre og mer effektiv drift. Det sier Riksrevisjonen.

Er ikke statsministeren litt flau over at mellom 1,2 og 1,5 mrd. kr har blitt borte fordi man ikke vil være for å konkurranseutsette og sørge for mest mulig effektiv drift av bomstasjonene? Eller er det greit at man driver på den måten?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:56:20]: Vi har økt betydelig bevilgningene til veier. Det jeg snakket om, var økningen. Det er jo mange penger i bønn, så samlet sett bruker vi rundt 300 mrd. kr på vei og bane – bare økningen er 100 mrd. kr. Så kommer det en ny Nasjonal transportplan, og da får vi vente og se om det kommer enda mer der.

Men jeg tror vi igjen må stoppe litt opp og tenke: En grunn til at det er flere bompengeprojekter, er at vi bevilger mer statlige penger. Da blir det flere spleiselag staten kan delta i. Det er lokalpolitikere, f.eks. her i Oslo, med Fremskrittspartiet i spissen, som gjennom mange år har vært en pådriver for store bompengeprojekter. Ring 3 var noe Fremskrittspartiet var en pådriver for – et stort bompengeprojekt. Vi ser det også andre steder i landet. Det kommer da i tillegg til de statlige pengene. Når det kommer mer statlige penger, blir det også mulig å gi statlig bidrag til enda flere bompengeprojekter. Samlet sett blir det mye mer vei.

Grunnleggende sett er det ingen veier som er gratis. Det må enten betales av skattebetalerne eller av bilistene. Det er i lengden det norske folk som betaler for norske veier.

Presidenten: Øyvind Halleraker – til siste oppfølgings-spørsmål.

Øyvind Halleraker (H) [10:57:37]: Jeg tror statsministeren prøver å gi inntrykk av at disse 100 mrd. kr skal gå til bygging av vei. Det denne regjeringen har vært best på, er jo å bygge opp byråkratiet. Veldig mye av disse pengene går til oppbygging av byråkrati.

Staten finansierer ett prosjekt selv, og det er Svinesundsforbindelsen. Her tar staten 5 pst. rente. Det er faktisk langt mer enn dagens NIBOR-rente, som en del andre selskaper forholder seg til.

Når Stoltenberg snakker om økning i veibygging, er det vesentlig lånefinansierte prosjekter. Faktisk er det prosjekter som er opptil 100 pst. lånefinansiert, og ett av de største i Norge er Ryfast. Statsministeren har tidligere advart mot lånefinansiering av veier, og særlig gjør han det i forbindelse med forslag fra Høyre om OPS-løsninger.

Kan statsministeren fortelle oss hva som er forskjellen på lånefinansierte statlige veier gjennom bompengeselskapene og lånefinansierte prosjekter gjennom OPS-

selskapene – begge innebærer jo bindinger over lengre tid?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:58:41]: Det er minst to grunnleggende forskjeller. Forskjell nr. 1 er at et bompengeselskap drar inn privat kjøpekraft. Der er det noen inntekter i form av bompenger, og så låner man mot de framtidige inntektene. Hvis man har en ganske jevn utbygging, er det faktisk sånn at det som går ut av penger, omtrent tilsvarer det som går inn av penger. Så i forhold til aktivitetsnivået i økonomien er det altså både et pluss og et minus når man har bompengefinansiering.

Hvis man bare låner mot framtidige bevilgninger, er det bare ekspansivt, bare gass i økonomien. Derfor må vi altså bestemme oss for: Hvor mye penger kan vi totalt bevilge? Man kan ikke lure det ved å lånefinansiere mot framtidige bevilgninger.

Den ene store forskjellen er altså at hvis man låner mot framtidige bevilgninger, er det et rent ekspansivt tiltak. Lånefinansierer man mot løpende bompengebetalinger, er det noe som reguleres ved at man også inndrar kjøpekraft. Det er den ene forskjellen.

Den andre forskjellen er simpelthen den at fordi dette skal betales gjennom bompenger, vil det her være en begrensning. Det vil det ikke være hvis det skal lånes mot framtidige bevilgninger.

Presidenten: Da går vi til neste og siste hovedspørsmål.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:00:03]: EØS er vår livslinje til Europa og er helt avgjørende for vår velferd, våre arbeidsplasser og også for norske bedrifter. Det er Jens Stoltenberg og jeg helt enige om. Den store utfordringen for Jens Stoltenberg er at ingen av hans regjeringspartnere er enige i det. Det har også ført til at vi i løpet av denne høsten har hatt mange debatter her i stortingssalen hvor Arbeiderpartiet har vært nødt til å bekrefte og forsikre om at EØS-avtalen står fast. Utenriksminister Espen Barth Eide sa i en interpellasjonsdebatt jeg reiste 22. november, at «EØS-avtalen står klippefast», og at «det er helt uaktuelt å velge en svakere tilknytning».

Utfordringen er at mens julefreden senker seg over både Stortinget og det meste av landet, så bryter bikkjeslagsmålet ut i regjeringa. Jo mer Arbeiderpartiet har vært ute for å forsikre og bekrefte at EØS-avtalen står ved lag, jo oftere har Senterpartiet og SV vært ute for å si det motsatte. De ønsker både å reforhandle hele EØS-avtalen og at Norge ikke lenger skal ha en EØS-tilknytning. Som Klassekampen så treffende sier det fredag 14. desember, er det «rødt grønt kaos om EØS».

Sjøl om det har kommet forsikringer fra Arbeiderpartiet, er det som skjer fra SV og Senterpartiet, egnet til å skape stor usikkerhet for norske arbeidsplasser – stor usikkerhet i en tid hvor også norske bedrifter merker utfordringene med det som skjer i Europa: synkende eksport, synkende råvarepriser. Parlamentarisk nestleder Martin Kolberg sa det treffende på Kristiansen & Strand på TV 2 27. oktober: Hvis ikke angrepene på EØS-avtalen opphører, gjør

det oss regjeringsudyktige. Er statsministeren enig med sin parlamentariske nestleder i det?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:01:59]: For det første er jeg helt enig i at EØS-avtalen er helt avgjørende for Norge. Det er den mest omfattende avtalen Norge har inngått, og den har tjent Norge godt. Den har gitt oss både forutsigbarhet, stabilitet i økonomien og også en tilknytning til mange europeiske samarbeidsprosjekter, som formelt sett er litt på utsiden av EØS, som f.eks. forskning, samarbeidet om asylpolitikk og mange andre områder der vi samarbeider med andre EØS-land. Derfor var det også helt avgjørende for oss å få avklart før valget i 2005 og på Soria Moria i 2005 at EØS-avtalen skulle ligge fast. Det gjorde vi i 2005. Tilsvarende var det avgjørende å få det avklart i 2009. Vi fikk det avklart også i 2009 – både foran og etter valget – og jeg er helt trygg på at vi også kommer til å få avklart det i forbindelse med valget i 2013. Det er helt uaktuelt å gjøre noe for å svekke EØS-avtalen. Vi skal bruke det handlingsrommet som er der, men vi skal ikke undergrave eller svekke EØS-avtalen. Det er slått fast fra regjeringens side senest i stortingsmeldingen om EØS som ligger til behandling her i Stortinget.

EØS-avtalen ligger fast. Det er en viktig avtale for Norge. Vi har avklart det med de to andre regjeringspartiene foran de to forrige valgene – i 2005 og i 2009 – og jeg mener det ikke skal være noe grunnlag for usikkerhet rundt det foran valget i 2013 heller.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:03:34]: Man må vel legge til grunn at den som tier, samtykker, og det må jo bety at statsministeren er enig i det representanten Martin Kolberg sier om at angrepene på EØS-avtalen kommer til å gjøre regjeringa regjeringsudyktig hvis de ikke opphører.

En ting er hva regjeringa skriver i stortingsmeldinger og hva som sies i denne salen, en annen ting er politikken som føres. Det som bidrar til å skape usikkerheten, er at regjeringa i flere saker har bidratt – med god hjelp fra Senterpartiet og SV – til å undergrave EØS-avtalen. Man tar for seg direktiv for direktiv og prøver å lage så mye bråk som mulig for å skape en vanskelig situasjon med EU. Som utenriksminister Espen Barth Eide også sa i den samme interpellasjonsdebatten, vil en reforhandling av hele EØS-avtalen sette avtalen i fare. Er statsministeren enig med utenriksministeren i at det å reforhandle hele EØS-avtalen vil sette avtalen i fare?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:04:31]: Ja, å reforhandle avtalen – hvis man med det mener å reforhandle store deler av avtalen, og ikke en enkelt paragraf som det kan hende det er grunn til å se på – mener jeg vil sette hele avtalen i fare, fordi vi vil være i en helt annen forhandlingsposisjon enn det vi var i da vi forhandlet EØS-avtalen på begynnelsen av 1990-tallet. Når EØS-avtalen ligger fast, er jo det avtalen. Det innebærer også at man ikke kan f.eks. reforhandle og si at tjenester og arbeid er ut – man kan ikke ha fire friheter i Europa og to i Norge, så jeg mener det også omfatter det.

Ellers vil jeg bare understreke at jeg mener vi må tåle

at det er diskusjon om enkeltdirektiver – også vi som er tilhengere av EØS-avtalen. Jeg mener det f.eks. var viktig at vi tok en kamp når det gjelder hjemfallsretten. Det var viktig at vi sikret fortsatt offentlig og nasjonalt eierskap til fossekraften. Der var det en strid med EØS, EFTA-domstolen og hele tolkningen av EØS-avtalen, og det var viktig at vi brukte handlingsrommet for å sikre det. Jeg mener vikarbyrådirektivet også er et eksempel på at vi har brukt handlingsrommet for å sikre norske rettigheter.

Presidenten: Det blir anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Jan Tore Sanner.

Jan Tore Sanner (H) [11:05:49]: Jeg må erkjenne at det ikke ble veldig mye klarere etter de to svarene fra statsministeren. Å si opp eller reforhandle EØS-avtalen fremstår i dag som SVs og Senterpartiets aller viktigste valgløfte før valget i 2013. Jeg registrerer at statsministeren sier at han føler seg

«trygg på at vi også kommer til å få avklart det i forbindelse med valget i 2013».

Mitt spørsmål er om statsministeren vil garantere at dette blir avklart før valget i 2013. Med andre ord: Vil statsministeren avlyse SVs og Senterpartiets forsøk på å si opp eller reforhandle EØS-avtalen?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:06:39]: Jeg mener det spørsmålet er avklart. Som jeg prøver å si, ble det avklart foran valget i 2005, det ble gjentatt foran valget i 2009, og det ble senest gjentatt i den stortingsmeldingen regjeringen samlet har levert til Stortinget om EØS-avtalen. At SV og Senterpartiet har et annet syn på EØS, er en kjent sak, men det er altså blant de spørsmålene som har vært avklart i denne regjeringen, og er en forutsetning for denne regjeringen hele tiden. Derfor er jeg helt trygg på at det vil være klart også i forbindelse med dette valget.

Presidenten: Peter N. Myhre – til oppfølgingsspørsmål.

Peter N. Myhre (FrP) [11:07:21]: Det er nå imidlertid slik at de to regjeringspartiene Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti bruker mye energi på å bekjempe EØS-avtalen, som altså har tilslutning fra over 140 representanter i Stortinget. En samlet opposisjon anbefaler å videreføre EØS-avtalen. EØS-området er et område vi eksporterer til – 79,5 pst. av Norges eksport går til EØS. Da er det naturlig å spørre statsministeren om han vil følge opp den holdningen Martin Kolberg har, og få de to regjeringspartierne til Arbeiderpartiet til å slutte å bekjempe den avtalen som er så grunnsolid slått fast av et nesten enstemmig storting.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:08:19]: Jeg mener spørsmålet er avklart. Jeg vil gjerne være med på å bekrefte det enda en gang, men det er altså avklart både i 2005 og i 2009 og senest nå i en stortingsmelding som er lagt fram for Stortinget. At SV og Senterpartiet har et annet syn som partier, aksepterer jeg. Det har de hatt alltid – de

hadde det både i 2005 og 2009 – men forutsetningen for denne regjeringen er at vi bygger på EØS-avtalen. Det har vært klart lenge og kommer fortsatt til å være klart.

Presidenten: Dagfinn Høybråten – til siste oppfølgings-spørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [11:08:59]: Problemet er ikke at det ikke er klart i stortingsmeldingene som kommer hit. Problemet er heller ikke at ikke representanter for Arbeiderpartiet – både her i Stortinget og i regjeringen – er klare og tydelige på EØS-standpunktet sitt. Problemet er at to regjeringspartier kontinuerlig driver et vandrende seminar om EØS og har bestemt seg for å gjøre dette til en valgkampsak. Da hjelper det ikke at det var avklart i 2005 eller i 2009.

Spørsmålet statsministeren må svare på, er om han vil sørge for at dette blir avklart i god tid før valget i 2013, slik at velgerne vet at ikke bare opposisjonspartiene står samlet bak EØS-avtalen som et fundament for et alternativ til denne regjeringen, men at de også kan være trygge på at den regjeringen som sitter – og har til hensikt å sitte etter valget i 2013 også – har det samme fundament.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:10:10]: Jeg mener at spørsmålet er avklart, og jeg mener at det kan være absolutt nyttig å få en bekreftelse på avklaringen. Men jeg mener samtidig at det nå skapes unødvendig usikkerhet om noe som har vært klart lenge. Det at ulike partiledere kan ha ulike standpunkter i regjeringen, er et forhold som gjelder i koalisjonsregjeringer. Men det hersker ingen tvil om hva som er regjeringens standpunkt; det er slått fast gang på gang.

Jeg mener at en styrke ved de rød-grønne før valget i 2005, da vi fortsatt var i opposisjon, var at vi avklarte noen av de vanskeligste sakene før valget – ikke bare at vi var enige om mer penger til kommunene, det var det forholdsvis enkelt å bli enig om, men det som var mer krevende, var å bli enig om NATO, handlingsregelen, EØS-avtalen og spørsmålet om å søke EU-medlemskap. Det er store og viktige uenighetssaker som vi avklarte før valget, og jeg mener det var en styrke.

Jeg mener at det er en svakhet at de borgerlige ikke har greid å avklare noen av disse grunnleggende uenighetssakene før valget, f.eks. synet på oljepengebruken og hovedbestanddelen i den økonomiske politikken.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme, og vi går videre til sak nr. 2, den ordinære spørretimen.

Sak nr. 2 [11:11:22]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten. Presidenten viser i den sammenheng til

den oversikten som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringene foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 7, fra representanten Lars Myraune til samferdselsministeren, bortfaller, da spørteren ikke er til stede.

Spørsmål 8, fra representanten Knut Arild Hareide til samferdselsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 1

Gunnar Gundersen (H) [11:11:48]: Jeg vil gjerne rette dette spørsmålet til finansministeren:

«Finanstilsynets tak på 85 pst. gjeld ved boliglån skal omfatte alle former for gjeld, også startlån fra Husbanken, slik statsråden sa i svaret på mitt spørretimespørsmål 28. november i år. Departementet har oppgitt i svar på budsjettspørsmål at 93 pst. av alle startlån i 2011 ble gitt til boligkjøp med mer enn 85 pst. lånefinansiering.

Er bildet endret med de nye retningslinjene fra 2012, og hva gjør eventuelt statsråden for å sørge for at retningslinjene etterleves?»

Akhtar Chaudhry hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:12:31]: Først bare en liten presisering av premisset for spørsmålet, med referanse til det jeg sa i spørretimen 28. november i år. Jeg siterer:

«For det første er det slik at retningslinjene ikke omfatter statsbanker. De omfatter heller ikke de tilfeller hvor Husbanken alene står for lånegivningen. Derimot er det ofte slik at et startlån også kan bli gitt i kombinasjon med et banklån. I de tilfeller kommer man innunder retningslinjene, (...)»

Finanstilsynets retningslinjer for forsvarlig boliglånspraksis gjelder for banker under tilsyn fra Finanstilsynet. Etter retningslinjene skal bankene normalt ikke gi boliglån som overstiger 85 pst. av boligens verdi. Bankene skal ta hensyn til alle lån med pant i boligen når de beregner belåningsgraden, inkludert et eventuelt startlån med pant i boligen.

Finansdepartementet gjenga i oktober i år et svar fra Kommunal- og regionaldepartementet på et budsjettspørsmål om andelen startlån med en belåningsgrad på over 85 pst. Svaret var at om lag 93 pst. av alle startlån både i 2011 og i de tre første kvartalene i år ble gitt med en belåningsgrad på over 85 pst. Nyere tall enn dette er ikke tilgjengelig.

Startlån er behovsprøvd og rettet mot personer med dårlig økonomi eller andre som har vanskeligheter med å komme inn på boligmarkedet. Kommunene er, i likhet med bankene, underlagt finansavtaleloven når de yter lån. Det innebærer at de må vurdere kredittverdigheten til lånsøke-

ren og gjøre en såkalt forsvarlighetsvurdering. Det betyr at kommunene må fraråde at lånet blir gitt hvis økonomisk evne eller andre forhold tilsier at lånsøkeren bør avstå fra å ta opp lånet.

Gunnar Gundersen (H) [11:14:33]: Grunnen til at jeg følger opp dette, er at jeg fikk en del mailer etter forrigerunde, hvor ordførere skriver at de er sterkt bekymret for at kommunen blir bank. De ga klart uttrykk for at de ga lån opp til 100 pst.

Det må jo ligge noen uklarheter her. Jeg er fullstendig klar over at det som finansministeren sa i svaret, er riktig – at det omfattes av Finanstilsynets retningslinjer med en gang startlån blir grunnlaget også for annen bankfinansiering. Da må bankinstitusjonene inn. Men det må være et paradoks når gjeldsgraden i norske husholdninger er så høy og det kommer klare signaler fra kommunene om at det er kommunene som begynner å overta mye av risikoen. Jeg tror kanskje finansministeren bør se litt nøye på hvordan vi unngår dette. Det som var bakgrunnen for krisen i USA, var nettopp at det offentlige hadde overtatt mye av toppfinansieringen av boliger.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:15:39]: Det som skjer med startlån, er at kommunene formidler et husbanklån. I det ligger det at kommunen skal gjøre en kredittvurdering og en forsvarlighetsvurdering av den som søker om et startlån. I 2011 ble det gitt startlån for om lag 6 mrd. kr. Halvparten av disse lånene ble gitt i kombinasjon med et banklån som en toppfinansiering. Så er det slik at ca. en tredjedel av dem som søker om startlån, blir avvist ut fra det jeg sa i stad: enten for dårlig betalingsevne eller andre forhold som gjør at en ikke bør ta opp et slikt lån.

Så er det slik når det gjelder startlån, at det er en risiko-fordeling mellom kommunene og staten, der kommunene tar de første 25 pst. og staten de neste 75 pst. Hvis vi ser på erfaringene med startlån til og med 2011, var tapsprosenten 0,3, så det er relativt sett veldig små tap på startlån.

Gunnar Gundersen (H) [11:16:43]: Dette er vel også riktig, og jeg hører fra kommunene at det er veldig lite tap. Men det er alltid slik inntil det eventuelt smeller – da kommer tapene. I en av de mailene jeg fikk fra ordførerne, skrives det at dette vil føre til at bankene får de solide kundene med svært lav risiko, mens kommunene får søknader fra alle som ikke evner å stille med 15 pst. egenkapital. I veldig mange kommuner oppfatter man altså at dette er en måte å komme rundt kravet om egenkapital på.

Igen: Jeg mener at da har man i hvert fall en jobb å gjøre med å få alle kommunene på samme linje, for det gjøres utrolig mye nå for å prøve å begrense boligprisveksten og prøve å begrense det som en del begynner å karakterisere som en boble – og da bør det ikke komme ut igjen gjennom det offentlige.

For øvrig vil jeg ønske finansministeren – og også presidenten – en god jul.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:17:46]: Det er viktig å få med at Husbanken har en sosialpolitisk rolle i bolig-

byggingen i å hjelpe mennesker inn på boligmarkedet som ellers har små forutsetninger for å komme inn der. Det er viktig at en legger det i bunnen – dertil også muligheten de har for å kunne yte startlån. Jeg tror vi fort kan bli enige om det.

Generelt vil jeg si at ja, vi skal ha stor oppmerksomhet rundt gjeldsoppbyggingen i husholdninger – i snitt nå to ganger bruttolønnen. Det er vel verdt å ha et våkent øye på det og også være nøye med hele tiden å minne folk om at rentenivået nå er lavt av mer internasjonale grunner, altså tilstanden i økonomien rundt omkring i verden, og at en må forvente at renten går opp. Så dette er et område som finansministeren generelt sett er opptatt av, og jeg er helt enig med representanten Gundersen i at vi må unngå at vi kommer i en situasjon der vi får et betydelig prisfall i dette markedet.

For øvrig gjengjeldes lykkønskningene om en god jul og et godt nytt år.

Spørsmål 2

Henning Warloe (H) [11:19:05]: «Nasjonalt folkehelseinstitutt skal utvikle sin vaksineproduksjon. Spørsmålet er hva som skal skje med lokaler og utstyr som har vært brukt til formålet. Det er sannsynlig at disse vil være godt egnet infrastruktur for selskaper innen biomedisinsk virksomhet, for eksempel organisert gjennom SIVA. En slik løsning ville være i samsvar med tiltak beskrevet i Meld. St. 22 (2011-2012) «Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA SF». Daværende helseminister Anne-Grete Strøm-Erichsen lovet avklaring vedrørende bruk i løpet av høsten 2012.

Hva er status nå?»

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:19:52]: Takk for spørsmålet. Vaksineproduksjonen ved Nasjonalt folkehelseinstitutt, FHI, har vært diskutert i flere tiår. Allerede i St.prp. nr. 61 for 1999–2000 ble det gjort rede for at forutsetningene for vaksineproduksjon ved instituttet var endret. Endringene førte til at produksjon i regi av instituttet de siste årene bare har vært knyttet til produksjon av meningokokk B-vaksine i beredskapsøyemed og for salg til franske myndigheter. Det ble derfor, som representanten Warloe viser til, vedtatt at vaksineproduksjon ved Nasjonalt folkehelseinstitutt skal avvikles.

Vaksineproduksjonslokalene er lokalisert i Lovisenberggata 6 og utgjør 2 300 m² av et totalt 12 000 m² stort bygg, som i sin helhet leies av Statsbygg til 2025. Tidspunktet for avvikling av vaksineproduksjon er ikke bestemt, men det vil være naturlig å se dette i sammenheng med at en framleieavtale for deler av lokalene utløper i juni 2017.

Beslutningen om å utvikle vaksineproduksjonen har reist spørsmålet om hva som så skal skje med produksjonslokalene på 2 300 m², og jeg oppfatter at det er det representanter ønsker status om.

Statsbygg har, på oppdrag fra Helse- og omsorgsde-

partementet, gjennomført en økonomisk og byggeteknisk analyse av tre alternativer:

1. Folkehelseinstituttet beholder lokalene, som omgjøres til annen virksomhet ved Folkehelseinstituttet.
2. Lokalene selges eller leies ut til privat aktør til markedspris.
3. Lokalene fristilles til å fungere som en del av klinikkbygg for Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst, TKØ.

Statsbyggs konklusjon er at vaksineproduksjonslokalene bør stilles til disposisjon for pågående forprosjekt for nybygg og rehabilitering av instituttets lokaler på Lindern, og benyttes til den delen av Folkehelseinstituttets virksomhet som best kan gjøre seg nytte av de avanserte tekniske anleggene, altså en løsning for Folkehelseinstituttet.

Det kom fram av analysen at det vil være langt rimeligere å bygge om lokalene til annen laboratorievirksomhet ved instituttet enn å bygge nye lokaler for samme funksjon. Statsbygg mener det er dette alternativet som på kort og lang sikt er mest fleksibelt med tanke på en eventuell utbyggingsprosess for instituttet, bl.a. som erstatningslokale i byggeperioden.

Leie til privat aktør, alternativ 2, ble vurdert som gjennomførbart, men både det og alternativ 3 vil medføre en merkostnad for staten fordi arealer for instituttet må plasseres i nybygg på en allerede presset tomt.

På dette grunnlaget har regjeringen nylig besluttet at lokalene skal tilpasses annen ordinær virksomhet ved Nasjonalt folkehelseinstitutt, og erstatte tilsvarende antall kvadratmeter nybygg i forprosjektet for nybygg og rehabilitering av Folkehelseinstituttets lokaler på Lindern.

Henning Warloe (H) [11:22:35]: Jeg vil takke statsråden for svaret som jeg oppfattet som en – skal vi si – endelig avklaring når det gjelder disse lokalitetene og dette utstyret, med andre ord at det ikke vil være noen som helst mulighet for at de kan nyttiggjøres til formål som det som var intensjonen i mitt spørsmål, nemlig for ulike typer oppstartvirksomhet – gründervirksomhet, privat virksomhet – innenfor biomedisin, eventuelt organisert gjennom SIVA. Er det å oppfatte som en endelig avklaring på spørsmålet fra statsrådens side?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:23:12]: Det er en riktig oppsummering.

Jeg er glad for at Folkehelseinstituttet nå har fått avklart dette spørsmålet. Det er en veldig viktig institusjon for norsk helsevesen og norsk helsekunnskap, som er lokalisert på mange forskjellige steder i denne byen og i landet. Denne beslutningen har regjeringen kommet til, etter svært moden overveielse og lang tid, fordi vi mener at det samlet sett vil gi Folkehelseinstituttet et bedre utgangspunkt, og et av alternativene var fremleie til spesialisert virksomhet på det området som representanten peker på, men vi kom altså til at dette var det beste. Jeg vil bare understreke betydningen av at vi slår ring om og gir dette instituttet gode arbeidsvilkår, fordi kunnskapen der er så avgjørende.

Jeg besøkte nylig Folkehelseinstituttet og fikk en bred orientering om det de driver med. Jeg tror denne be-

slutningen bidrar til å gi dem forutsigbarhet og de beste infrastrukturmulighetene som vi i dag kan tilby.

Presidenten: Representanten Warloe får ordet til oppfølgingsspørsmål dersom det er behov for det.

Henning Warloe (H) [11:24:17]: Det er det ikke behov for, president.

Presidenten: Da er spørsmålet besvart.

Spørsmål 3

Svein Harberg (H) [11:24:42]: Jeg har følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Den nylig fremlagte rapporten fra Riksrevisjonen peker på alvorlige mangler i vedlikehold og store etterslep på reparasjoner på bygg i universitets- og høyskolesektoren, samt manglende system for slik oppfølging. Dårligst står det til med bygg som eies av institusjonene selv. En slik mangel på vedlikehold truer etter hvert kvaliteten på tilbudet til studentene og arbeidsforholdene for de ansatte.

Hvilke strakstiltak vil statsråden sette i verk for å rette på dette og utbedre bygningsmassen?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:25:32]: Det er helt riktig at vi har en utfordring med å løfte den tekniske tilstanden på bygninger for statlige universiteter og høyskoler. Institusjonene har også behov for funksjonelle og tilpasseingsdyktige lokaler som er bedre tilpasset dagens og framtidens undervisning og forskning.

De åtte selvforvaltende universitetene og vitenskapelige høyskolene forvalter en betydelig og sammensatt bygningsmasse. Disse institusjonene har en høy andel eldre og verneverdige bygninger. Eldre vernet bygningsmasse er krevende å oppgradere til funksjonelle og tidsriktige arealer som svarer til dagens byggetekniske krav, undervisnings- og læringsformer og utvikling i forskningsbehov.

Regjeringen har satt i verk tiltak for å bedre tilstanden gjennom større rehabiliteringsprosjekter, og jeg vil følge opp Riksrevisjonens rapport med tiltak på styringssiden. I tillegg vil jeg framheve innsatsen ved institusjonene, som har økt betydelig de senere årene.

Regjeringen har satt i gang flere rehabiliteringsprosjekter som bidrar til å bedre tilstanden for sektoren, og flere prosjekter venter på realisering. Rehabilitering av sentrumsbygningene i Karl Johans gate for Universitetet i Oslo er under arbeid, og er et eksempel på omfattende oppgradering og vedlikehold som blir løst som et eget byggeprosjekt. Senest i statsbudsjettet 2013 er det også vedtatt rehabilitering av Urbygningen ved Universitet for miljø- og biovitenskap, og jeg har som kjent store ambisjoner for utbygging av universitetsanlegget på Ås.

Selvforvaltende institusjoner har økt innsatsen på oppgradering og vedlikehold av bygninger betydelig de senere årene. Jeg vil trekke fram Universitetet i Oslo, som har en krevende bygningsmasse å holde i hevd. Universitetet har de siste årene selv gjennomført omfattende reha-

biliteringsarbeider av bygning for Preklinisk odontologi, PO-bygget, på Blindern og av Tøyen hovedgård. Tilsvarende eksempler har vi fra andre selvforvaltende universiteter. Rehabiliteringsarbeidene er finansiert innenfor de eksisterende budsjetttrammene.

I oppfølgingen av Riksrevisjonens rapport vil jeg videre legge større vekt på at institusjonene har gode styringsdata, behovsvurderinger og langsiktige vedlikeholdsplaner. Samlet vil dette gi et godt grunnlag for en forbedret eiendomsforvaltning.

Disse tiltakene er imidlertid ikke tilstrekkelige for å løse vedlikeholdsetterslepet. De selvforvaltende institusjonene har ikke nok midler til å håndtere alle vedlikeholdsarbeider innenfor eksisterende budsjetttrammer. Dersom institusjonene skal bruke mer av budsjettet til vedlikehold og oppgradering, vil det gå på bekostning av kjerneaktivitetene utdanning, forskning og formidling.

I årene som kommer, må det derfor arbeides målrettet for å øke bevilgningene til dette formålet for å sikre vedlikehold og nødvendig oppgradering av bygningene. Jeg er veldig opptatt av å prioritere et slikt viktig arbeid, og det må gjøres i forbindelse med budsjettene i de kommende år.

Svein Harberg (H) [11:28:32]: Takk for svaret.

Jeg skjønner både at denne rapporten er fersk og at det er store og krevende oppgaver. Det er vi enige om. Men nettopp det at det er så krevende bygningsmasser, gjør det jo ekstra skremmende at det ikke har vært større fokus på det, og at flere av disse institusjonene rett og slett har manglet både styringsinformasjon og strategi. Jeg er veldig glad for at statsråden sier at hun vil gripe fatt i dette. Det er sånn at statsråden og departementet jevnlig har dialog med universiteter og høyskoler – årlige dialogmøter og styringsdialog – og statsråden har jo gitt beskjed om dette før. Statsråden har bl.a. sagt at det finnes en liste over det store etterslepet, og hvor mye penger som må inn i sektoren.

Spørsmålet blir: Hvordan kunne det bli slik – hvordan kunne etterslepet bli så stort og situasjonen bli så alvorlig når det er årlig dialog med institusjonene?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:29:37]: Det er ikke noe spesielt for universiteter og høyskoler at man har utfordringer når det gjelder vedlikehold og oppgradering. Det er en problemstilling som veldig mange vil kjenne seg igjen i, ikke minst kommuner som også har ansvaret for store bygningsmasser. Å klare hele veien å holde trykket oppe når det gjelder vedlikehold, er ganske krevende i mange organisasjoner. Det er liksom ofte mye mere stas med det man kan bygge nytt og som står der og skinner, enn å vedlikeholde det som er. Jeg tror det er utrolig viktig å innprente på alle områder i samfunnet.

Så skal jeg selvfølgelig følge opp innenfor høyskoler og universiteter. Vi har nå ganske mange høyskoler og universiteter som er bygd på en tid da standardkravet var helt annerledes, og disse trenger oppgradering. Til syvende og sist ender jo det i et budsjettsspørsmål. Det handler om både å ha oversikt over hva som er behovet, ha en strate-

gi for hvordan det skal gjennomføres, og prioritere det i budsjettene.

Svein Harberg (H) [11:30:42]: Det er en utfordring mange steder med vedlikehold. Men det er sjelden vi ser så alvorlige tall, for det er veldig alvorlige tall her. Dette er altså hverdagsplassen til 250 000 studenter og et par titalls tusen ansatte. Da er det alvorlig når 74 pst. av høyskolebyggene og 40 pst., var det vel, av universitetsbygningene er i dårlig teknisk stand. Det er for store tall, og det er det som er skremmende.

Jeg la merke til at statsråden sa at nå var mye gjort, og at det går framover. Men rapporten viser at andelen bygg i dårlig teknisk stand faktisk øker. Da går det feil vei. Det kan ha noe med handlingsrom og litt forskjellig å gjøre. Det å få på plass kompetanse til å ha systematisk oppfølging i institusjonene tror jeg blir en viktig oppgave.

Så håper og ønsker jeg at statsråden kan ta en velfortjent og god juleferie, og at hun bretter opp ermene rett etter jul og prøver å få innarbeidet midler i revidert budsjett, slik at vi kan komme i gang.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:31:48]: Jeg vil gjerne kvittere på ønsket om god jul, og si det samme til representanten Harberg. Jeg vil takke for godt samarbeid. Jeg er veldig opptatt av at vi felles har kunnskaper om de store behovene vi har når det gjelder vedlikehold og investeringer innenfor høyskole- og universitetssektoren, og at det kan bli en enighet også i Stortinget om at dette må være prioritert framover. Det tror jeg også henger sammen med de prioriteringsdiskusjonene vi skal ha når det gjelder utdanning, infrastruktur og forskning. Alt dette henger sammen.

Jeg skal komme tilbake til dette i forbindelse med budsjettene. Det er slik at de selvforvaltende institusjonene bruker 300 mill. kr årlig på vedlikehold. Men de har også store behov, for det er krevende å ha ansvaret for, og eie, gammel bygningsmasse når en betydelig del av det også er vernede bygninger. Det krever rett og slett ganske mye utover det å prioritere plass til studentene og gode betingelser for det. Så jeg gleder meg til godt samarbeid om disse utfordringene i 2013.

Spørsmål 4

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:33:10]: Aller først vil jeg ønske statsråden en god og fredfull jul.

«En samlet norsk entreprenørbransje innen jernbaneteknikk sier at markedet ikke fungerer tilfredsstillende. Det er særlig mangel på forutsigbarhet som bidrar til denne situasjonen som i 2012 har medført oppsigelser, permisjoner og konkurser.

Er regjeringen tilfreds med den forutsigbarhet markedet opplever?»

Statsråd Marit Arnstad [11:33:46]: Først vil jeg også få lov til å ønske god jul til representanten og takke for ønsket til meg.

Jeg er enig i at forutsigbarhet er viktig for leverandørmarkedet. Jernbaneverket har bl.a. etablert en prosjektoversikt på sin hjemmeside der alle prosjekter og oppdrag gjøres kjent for utlysning av konkurranse. Det gjøres for å prøve å øke forutsigbarheten og bedre mulighetene for planlegging når det gjelder oppdrag. Jernbaneverket opplyser at tilbakemeldingen fra bransjen når det gjelder det tiltaket, har vært positiv. Jernbaneverket arbeider videre med å gjøre en slik oversikt bedre. I tillegg gjennomføres det også informasjonsmøter i samarbeid med Statens vegvesen på prosjektbasis og gjennom bransjemøter der planer også blir bekjentgjort.

Gjennomføringen av nye prosjekter skjer i en fastlagt rekkefølge ved at Jernbaneverket først utlyser anbud på grunnentrepriser og utbyggingen av selve banelegemet, mens utlysning av jernbanetekniske entrepriser kommer til slutt i utlysningsprosessen. Flere av de igangsatte prosjektene nærmer seg nå fasen for jernbanetekniske arbeider, og Jernbaneverket vil tildele flere store jernbanetekniske entrepriser i 2013. Jernbaneentreprenørene er godt informert om disse prosjektene, både gjennom Jernbaneverkets hjemmeside og i bransjemøter. På grunn av den økte satsingen på jernbanen som regjeringen har satt i gang, registrerer Jernbaneverket på generelt grunnlag at også flere utenlandske selskaper er interessert i å påta seg oppdrag i det norske jernbanemarkedet. Dette bidrar til økt konkurranse og dermed økte muligheter for reduserte prosjektkostnader.

Bevilgningen til drift og vedlikehold i 2013 er på ca. 5,2 mrd. kr, og prioriteringen mellom drift og vedlikehold er i samsvar med Jernbaneverkets forslag. Den er fordelt med 3,1 mrd. kr til drift, mens avsetningen til vedlikehold er på ca. 2 mrd. kr. Innenfor avsetningen til vedlikehold har Jernbaneverket på et faglig grunnlag prioritert tiltak som gir best effekt på kort sikt for å opprettholde en infrastruktur der togene kan gå driftssikkert og i henhold til ruteplanen. Samferdselsdepartementet har ikke funnet grunn til å overprøve Jernbaneverkets vurdering av hvordan avsatte midler til vedlikeholdet blir disponert.

Som nevnt er et velfungerende leverandørmarked svært viktig for at vi skal nå våre ambisjoner innenfor jernbanen. Samferdselsdepartementet er tilfreds med at Jernbaneverket er i dialog med bransjen for å øke forutsigbarheten. Samferdselsdepartementet er opptatt av at denne dialogen fortsetter for å gjøre forutsigbarheten enda bedre og for å stimulere til at flere entreprenører ønsker å delta i fornyelsen og utbyggingen av jernbanen i Norge.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:36:28]: Jeg takker for svaret.

Men jeg opplever det som noe underlig når statsråden hevder at det her er åpenhet, og at markedet fungerer bra, mens det i virkeligheten er slik at en samlet entreprenørbransje i Norge hevder det motsatte.

Vi må huske på at Jernbaneverket er største aktør i henhold til produksjon av jernbane i Norge, og utviklingen av denne aktiviteten er viktig informasjon for utvikling av leverandørmarkedet. Da må jeg spørre: Hvorfor eksisterer det ingen åpenhet rundt kapasitetsutvikling og effektivitet

i Jernbaneverkets egen produksjon, slik at leverandørmarkedet faktisk kan tilpasse seg etterspørselen?

Statsråd Marit Arnstad [11:37:21]: Som sagt blir det gjort ting for å gjøre entreprenørene oppmerksom på hva som finnes av mulig framtidige oppdrag, også av løpende oppdrag. Den hjemmesiden som jeg viste til, var ett av de tiltakene, i tillegg er det også informasjonsmøter i samarbeid med Statens vegvesen mer på prosjektbasis. Det bør bransjen være rimelig godt kjent med.

Men jeg er enig i at et velfungerende leverandørmarked vil være helt avgjørende i årene framover for at jernbanen skal kunne fornyes og utbygges videre. Samferdselsdepartementet har også tatt kontakt med Jernbaneverket, senest nå i desember, for å avtale nye møter, der det er mulig å gå gjennom situasjonen når det gjelder muligheten for å utvikle samarbeidet med leverandørmarkedet på en bedre måte enn i dag. Den type dialog vil fortsette utover i første halvår neste år.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:38:17]: Det er slik at mange entreprenører har blitt rammet av delvis kanselleringer av store entrepriser fra Jernbaneverket i 2012 og 2013. Baneservice er en blant flere aktører som har opplevd dette, og som det har fått store konsekvenser for. Baneservice ble valgt som foretrukket leverandør av renseverktjenester i Norge i konkurranse med seks andre internasjonale foretak, hvor det for 2011, 2012 og 2013 er kansellert store volum.

Hvorfor prioriteres ikke viktige vedlikeholdsoppgaver som er bestemt av Stortinget og nedfelt i Jernbaneverkets vedlikeholdsprogram?

Statsråd Marit Arnstad [11:39:01]: Med et vedlikeholdsbudsjett på 2 mrd. kr, som er vedtatt av Stortinget, og som er et av de høyeste nivåene et vedlikeholdsbudsjett noen gang har hatt i Jernbaneverket, finner ikke Samferdselsdepartementet grunn til å overprøve de faglige vurderingene som Jernbaneverket gjør av hvilke oppgaver som må prioriteres for å få en mest mulig driftssikker og samtidig også tidsmessig jernbane. Der har Jernbaneverket prioritert ulike tiltak neste år, og en del av de tiltakene som Baneservice er inne i, er ikke prioritert på samme nivå.

Men, som sagt, departementet kommer til å ha løpende kontakt med Jernbaneverket om det generelle markedet og leverandørsiden, og spesielt om situasjonen knyttet til Baneservice.

Spørsmål 5

Ingjerd Schou (H) [11:40:03]: Vi skal til Østfoldbanen og dens østre linje:

«Jernbaneverket opplyser at påkobling nord for Ski stasjon ikke anbefales, og at løsning for dette finnes en snau kilometer sør for Ski stasjon. Det er viktig at regjeringen i 2012 ikke glemmer 60 000 innbyggere og deres tilgang til det nye hovedsporet til Oslo. Prosjektet har allerede vært

planlagt i mer enn 10 år. Fortsatt er ikke spaden stukket i jorden, heller ikke for 2013.

Kan statsråden forsikre om at Stortingets forutsetninger om påkobling av Østfoldbanens østre linje er en del av prosjektet ny Follobane?»

Statsråd Marit Arnstad [11:40:41]: Østfoldbanens østre linje kobles i dag sammen med vestre linje på Ski stasjon. Arbeidene med nye Ski stasjon endrer ikke det: Østre linje skal fortsatt kobles til nye Ski stasjon. Dette gir mulighet for at tog til og fra østre linje kan kjøre på Follobanen fra det tidspunktet et nytt dobbeltspor åpner for trafikk.

Det er gjort rede for framdriftsplanen for Follobanen i statsbudsjettet for 2013. Byggestart for Follobanen planlegges i 2014, og prosjektet kan dermed sannsynligvis ferdigstilles i løpet av 2019. Framdriftsplanen tilsier et nytt og forbedret togtilbud i 2020. Follobanen vil legge til rette for et betydelig forbedret togtilbud i de ulike markedene i Sørkorridoren, også for dem som reiser langs østre linje.

Jeg kan forsikre representanten Schou om at regjeringen er opptatt av transportbehovet til dem som reiser til og fra Indre Østfold, og at tog til og fra østre linje vil kunne benytte Follobanen fra dag én.

Departementet er kjent med at det er fremmet innsigelser til reguleringsplanene for henholdsvis nye Ski stasjon og Follobanen. Innsigelsene er fremmet av en rekke kommuner i Indre Østfold samt Østfold fylkeskommune. Saken skal nå til meklings hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Jeg ønsker ikke å kommentere innsigelsene nærmere nå, men departementet vil selvsagt følge denne saken tett.

Ingjerd Schou (H) [11:42:02]: Ja, meklingsmøtet er berammet til 11. eller 15., og jeg er godt kjent med behandlingen i både fylkeskommunen og kommunene. Jeg takker statsråden for at hun tok imot delegasjonen fra fylkeskommunen og kommunene i et møte som er blitt både avvist og utsatt tidligere, men som fant sted denne uken.

Folloprosjektet har økt fra 9 mrd. kr til 23 mrd. kr, og stadig dukker det opp nye forhold. Utfordringen for disse kommunene er at hele forutsetningen for østre linje var at dette skulle kobles på den nye Follobanen og Folloprosjektet. Diskusjonen har kommet opp fordi man plutselig fra regjeringens eget organ definerte det slik at det ikke var hensiktsmessig nord for Ski stasjon, men sør for Ski stasjon for å få til en planfri påkobling. Ski stasjon er selvfølgelig et godt sted å gå både av og på hvis man skal bytte tog, men utgangspunktet her har vært en planfri tilkobling.

Kan statsråden garantere at så skjer enten nord for eller sør for Ski stasjon?

Statsråd Marit Arnstad [11:43:05]: For det første er jeg enig med representanten i at Follobanen er et viktig, men samtidig også komplisert prosjekt, og at kostnadene i prosjektet har økt betydelig. En del av årsaken til det er at dette prosjektet er et prosjekt hvor det ikke bare skal lages en tunnel gjennom fjellet, men det skal kobles godt og nøye inn både til Oslo S og til nye Ski stasjon.

Jeg kan ikke annet enn å forsikre representanten Schou

om det som jeg har sagt tidligere, at regjeringen er opp-tatt av problemstillingen når det gjelder påkobling fra østre linje, at vi ønsker at det skal bli et best mulig transporttilbud for dem som reiser til og fra Indre Østfold, og at tog fra østre linje skal kunne benytte Follobanen fra dag én.

Det er også viktig å påpeke at jeg synes det møtet som ble holdt i departementet, var et positivt møte. Det kom fram mye positiv informasjon, og jeg tror vi har grunnlag for en positiv dialog framover.

Ingjerd Schou (H) [11:44:06]: Da tror jeg at jeg skal få ønske statsråden en glad jul med et godt arbeid, hvor østre linje er sikret en konsekvensvalgutredning, og hvor man garanterer – slik statsråden nå gjør – at østre linje blir koblet på planfritt som en del av det nye Follo-prosjektet, og at begge alternativene, nord for og sør for Ski stasjon, blir holdt åpne, slik at man ikke bare får stopp og vanskeligheter rett på Ski stasjon, som jeg også hørte statsråden svare da vi hadde budsjettdebatt i denne salen. Jeg tror det er viktig at forutsetningen som lå til grunn for kommunenes innsigelser – nemlig at man opplevde at regjeringen, og dermed Jernbaneverket, ikke fulgte planprosessen og kravene i loven om at kommunene skulle være hørt – ikke blir grunnlag for at innsigelsene opprettholdes, men at dette løses til beste for innbyggerne, og at det skjer planfritt.

Statsråd Marit Arnstad [11:45:09]: Jeg vil også få benytte muligheten til å ønske representanten Schou god jul.

Så vil jeg understreke at målet for regjeringens arbeid når det gjelder utbyggingen av Follobanen, også er å sikre et best mulig transporttilbud for dem som kommer med østre linje. Det er det overhodet ingen tvil om. Jeg opplever den dialogen som vi nå har kommet inn i, som positiv, og vi vil selvsagt følge nøye både de meklingsprosessene som vil foregå hos Fylkesmannen og den videre dialogen og samtalene med kommunene i området.

Spørsmål 6

Øyvind Halleraker (H) [11:45:56]: «Vi er på vei inn i julehøytiden. De siste dagene før julaften vet vi at det blir en reisekonsentrasjon hvor flyene er fullbooket, togene fulle, og veiene travle. Folk skal hjem til jul. Dette gir en ekstra sårbar situasjon for mange, som er avhengige av at det offentlige har gjort jobben med å sikre nok kapasitet i reisetilbud, men også, ikke minst, på beredskapssiden.

Hva har statsråden gjort for å sikre at kapasitet og beredskap er god nok, slik at folk kan være trygge på at de rekker hjem i tide til jul?»

Statsråd Marit Arnstad [11:46:35]: Det er riktig som representanten påpeker, at jule- og nyttårshelgen er en veldig travel tid, både på vei, på bane og i luftfarten. Transportetatene og operatørene gjør alle en ekstra innsats for at folk skal komme seg hjem til jul på en trygg måte, og helst uten forsinkelser. Trafikkavviklin-

gen er likevel utfordrende med den store økningen i antallet reiser som bestandig skjer i forbindelse med juleferien.

NSB øker kapasiteten med over 20 000 ekstraseter på togene i forbindelse med jule- og nyttårshelgen. Det er satt opp dobbelt antall seter på mange avganger på Bergensbanen og Sørlandsbanen. På Dovrebanen, Nordlandsbanen og Rørosbanen er også kapasiteten i jule- og nyttårshelgen økt for å dekke etterspørselen.

Statens vegvesen tar høyde for at det blir stor reiseaktivitet i forbindelse med jule- og nyttårshelgen, og vil ha en beredskap som vanlig ved de store utfartshelgene. I tillegg til denne beredskapen er det også gjort forberedelser for å styrke bemanningen dersom det blir nødvendig. Dette omfatter beredskap for kontakt mellom veitrafikksentralene og Statens vegvesens byggherreavtalt og videre til entreprenørene som har ansvaret for brøyting, salting og strøing mv. Vegvesenet legger også stor vekt på informasjon til trafikantene om forhold som er knyttet til trafikkavviklingen og vær- og føreforhold. Statens vegvesen har en omfattende medieaktivitet – inkludert sosiale medier – for å spre trafikkinformasjon så raskt og så målrettet som mulig. Et eget informasjonsopplegg, spesielt rettet mot reisende i julehelgen, vil bli gjennomført denne uken.

God avvikling av juletrafikken har også stor oppmerksomhet hos Avinor. Som ved andre tunge utfartsperioder stanses planlagt vedlikehold på sentral infrastruktur, som f.eks. bagasjeanlegg, heiser og rulletrapper. Det er tett dialog med alle parter på flyplassene og i lufttrafikkjenseten, og alle aktører melder at de forbereder seg godt til juletrafikken i år.

Jeg er kjent med at det er noen udekkede vakter innen lufttrafikken på Østlandet. Men Avinor har forsikret at det likevel ikke er noen indikasjoner på at det vil få konsekvenser for trafikkavviklingen, idet de forventer å dekke opp de vaktene.

Det som skiller juletrafikken fra andre trafikkperioder med tung trafikk, er at det er mer bagasje per passasjer – det er flere gaver som skal hjem – og det er også større usikkerhet knyttet til værforholdene. Dette gjenspeiles i den beredskapen som etableres i forbindelse med juletrafikken. Det er likevel viktig å understreke at vanskelige værforhold vil kunne påvirke trafikkavviklingen ettersom sikkerheten bestandig vil ha første prioritet. Det gjelder selvfølgelig alle transportformer.

Øyvind Halleraker (H) [11:49:09]: Jeg vil takke for svaret. Jeg tar også sjansen på å takke på vegne av de mange tusen som er på reisefot i forbindelse med julehelgen. Så får vi bare håpe at de beredskapstiltak som er iverksatt, er riktige og tilstrekkelige – det høres bra ut – slik at alle kommer seg trygt og sikkert hjem til jul.

Jeg har faktisk ikke noe oppfølgingsspørsmål, men jeg vil gjerne få lov til å ønske statsråden en riktig god jul i vente, som det heter på Vestlandet, og legge til at jeg håper også at hun får rolige dager og ikke må på jobb for å håndtere situasjoner i Samferdsels-Norge. Så ser jeg fram til å møtes på nyåret til nye tak.

Statsråd Marit Arnstad [11:50:07]: Jeg vil også gjerne få lov til å ønske representanten Halleraker god jul. Jeg håper også at vi, med de tiltakene som iverksettes, skal kunne sørge for å få alle som skal til og fra juleferie, hjem på en fornuftig måte. Det er litt ulike utfordringer på vei, bane og luftfart, men etatene er godt forberedt på det som står foran oss. Så får vi håpe at det blir en rolig og trivelig jul.

Spørsmål 7

Fra representanten Lars Myraune til samferdselsministeren:

«Widerøe varsler at store avgiftsøkninger pålagt av Samferdselsdepartementet vil føre til reduksjon i flyrute-tilbudet i Nord-Norge. De hevder at startavgiften økes med 24 pst., noe som gjør det umulig å opprettholde tilbudet i den nordlige landsdelen. Dette får svært alvorlige konsekvenser for de dette angår mest, og vil gjøre det vanskeligere å opprettholde bosetting og et aktivt næringsliv i nord.

Vil regjeringen vurdere å endre avgiftene slik at flyrute-tilbudet kan opprettholdes i Nord-Norge?»

Presidenten: Dette spørsmålet bortfaller, da spørteren ikke er til stede.

Spørsmål 8

Fra representanten Knut Arild Hareide til samferdselsministeren:

«I en rapport fra Riksrevisjonen 11. desember 2012, jf. Dokument 3:5 (2012–2013), kommer det fram at det har vært en betydelig økning av driftskostnadene i bompengeselskapene fra 2005–2011. I 2011 utgjorde driftskostnadene hele 12,5 pst. av inntektene. I 2010 hadde to bompengeselskap langt større kostnader til drift av bommene enn det de fikk inn i bompenger.

Hvordan vil statsråden sikre at vi har et system for innkreving av bompenger som bilistene kan ha tillit til, og hvor pengene går til vei og ikke administrasjon?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 9

Arne Sortevik (FrP) [11:50:42]: Sammen med ønsket om god jul til statsråden også fra meg kommer følgende spørsmål:

«Igjen er det fokus på dårlig byluft i Bergen, og restriksjoner på veibruk er tema. I en nylig publisert artikkel advarer Norsk institutt for luftforskning mot datokjøring som rammer både bensin og dieslbiler. En dieslbuss slipper ut like mye NO₂ som 300 bensinbiler. Bergen har et overbelastet veinett til tross for bomring som ble innført i 1986. Staten må bidra mer til finansiering av bedre veier og

bedre kollektivløsninger i de største byene. Bergen trenger hjelp mer enn pisk.

Hva er statsrådets plan på kort og på lang sikt for å hjelpe?»

Statsråd Marit Arnstad [11:51:33]: For å oppnå et godt bymiljø og samtidig god framkommelighet er det nødvendig med restriktive tiltak rettet mot privatbiltrafikken kombinert med en bedre satsing på kollektivtilbud og gang- og sykkelveier.

Regjeringen har lagt til rette for en rekke virkemidler som kan bedre den lokale luftkvaliteten i de store byene, både varige tiltak og midlertidige tiltak. Det er viktig å skille mellom de to. Midlertidige tiltak er det selvsagt aktuelt å iverksette når luftkvaliteten i de store byene blir svært dårlig, særlig da på vinteren, mens varige tiltak er tiltak som skal forandre transportmønsteret over tid.

Tiltak av varig karakter vil ha effekt på årsmiddelet av NO₂ og vil bidra til å forebygge og redusere overskridelser av timemiddelet av NO₂. Akutttiltak vil ha effekt på timemiddelet av NO₂.

Køprising er det mest effektive og treffsikre restriktive virkemidlet for å redusere NO₂-utslippene i byene. Hovedformålet med kjøprising er å regulere trafikken for å redusere lokale kø- og miljøproblemer i det aktuelle byområdet. I en kjøprising kan takstene utformes langt mer fleksibelt ut fra behovet i det enkelte byområdet enn ved bruk av bompenger, så lenge formålet med ordningen blir ivare tatt. Køprising med tids- og miljødifferensierte satser vil gi god effekt fordi både trafikkmengde, flyt og bilpark vil bli påvirket.

Gjeldende regelverk for bompengeinnkreving åpner for at det kan tas i bruk varige tidsdifferensierte takster i bompengesystem i byområder. Etter gjeldende regelverk kreves det nytt framlegg for Stortinget dersom takstsystemet i eksisterende bypakker skal omlegges på varig basis.

Vegtrafikkloven § 7 andre ledd gir også Statens vegvesen og kommunene rett til å vedta midlertidige trafikkregulerende tiltak dersom forhold på veien eller i dens omgivelser skulle tilsi det. Samferdselsdepartementet har tidligere klarlagt kommunes rett til å vedta midlertidige trafikkregulerende tiltak av hensyn til miljøet, altså akutttiltak. Statens vegvesen treffer den typen vedtak for riksvei og fylkesvei, mens kommunen da gjør det for kommunal vei.

Det har til nå vært politiets ansvar å håndheve restriksjoner knyttet til den typen akutte tiltak etter vegtrafikkloven § 7, men denne høsten har et forslag om å avkriminalisere denne typen overtredelser og å gi Statens vegvesen i tillegg til politiet adgang til å ilegge gebyr på 1 500 kr vært på bred høring. Høringsrunden viser tilslutning til forslaget, og forslaget ble vedtatt i statsråd 7. desember.

Datokjøring er et annet tiltak som kommunene kan innføre med hjemmel i vegtrafikkloven § 7 andre ledd. Jeg er kjent med NILUs vurdering av at datokjøring kan ha liten effekt, særlig dersom kollektivtilbudet forsterkes med busser som har store NO₂-utslipp på dager med datokjøring. Det er likevel slik at biler i jevn fart slipper ut langt mindre NO₂ enn det biler stående i kø gjør. Ved innføring av dato-

kjøring vil du få en effekt ved at det blir færre biler i byområdet, større framkommelighet og dermed også mindre kø.

Arne Sortevik (FrP) [11:54:37]: Takk for svaret. Fremskrittspartiet er opptatt av varige løsninger som kan gi varig effekt. Jeg registrerer fra svaret at her er det mye pisk og mye ekstra bomskatt. Jeg minner om at blant de mange bergenske særegenheter er også den at nasjonale hovedveier, E16 og E39, pumper veitrafikk inn i, til og gjennom Bergen by. Det understreker og forsterker statens ansvar. På kort sikt trengs det både forbedret kollektivtilbud og kollektivtilbud med bedre miljøeffekt. Fremskrittspartiet vil gjerne ha en omlegging av statens kjøp av persontransport, at de midlene ikke bare skal gå til jernbanetransport – og da er vi i hovedsak i Oslo – men også til kollektivtransport generelt, slik at byer med mye vei og mye buss, men lite jernbane, også får statlige bidrag, som kan gi mulighet til utskifting av dieselbuss. Hvordan stiller statsråden seg til en slik omlegging?

Statsråd Marit Arnstad [11:55:40]: Jeg tror nok at det er viktig og nødvendig både med akutte og mer varige tiltak i de store byene, for de store byene har to store utfordringer. Den ene er å få redusert biltrafikk og økt kollektivbruk på varig basis for å forbedre luftkvaliteten i byene, den andre er den akutte situasjonen som oppstår særlig i vinterhalvåret i noen dager, som må løses der og da av byene. Regjeringen har prøvd å innføre hjemler som gir byene mulighet til å iverksette tiltak på begge områder. Jeg er ikke enig i at det er veldig mye pisk i det som regjeringen har besluttet, for det er Bergen selv som har satt seg som mål å redusere biltrafikken med 5 pst. Hvilke tiltak de velger å innføre, er i stor grad opp til Bergen selv, men de har satt seg som mål å redusere biltrafikken, og det må de gjennomføre. Staten bidrar over fire år gjennom belønningsordningen bl.a. med nesten ½ mrd. kr til Bergen for nettopp å få en endring i transportmønsteret fra bil over til kollektiv.

Arne Sortevik (FrP) [11:56:40]: Men bergenserne har altså fra 1986 måttet bidra selv til å bygge ut statens egne veier. Det minner om en ansvarsfraskrivelse når statsråden på denne måten ser bort fra at det er to nasjonale hovedveier som pumper trafikk inn i Bergen. På lengre sikt trengs det et modernisert veinett, ringveinett, og det trengs utbygd skinnbasert transport i Bergen. Det foregår arbeid for å flytte godshavnen ut av Bergen sentrum. Det vil bidra til bedre luft. Den sannsynlige lokaliseringen er nær Flesland flyplass. Jernbaneverkets godsterminal er ønsket ut av Bergen sentrum av Bergen kommune. Jernbaneverket selv har i en mulighetsstudie pekt på Flesland, men arbeidet med å komme ut av sentrum går med somletogs fart. Fylkesordføreren i Hordaland har i brev datert 13. desember i år til statsråden spurt om å få forgang i KVVU-arbeidet for å få et logistikknutepunkt i Bergen. Vil statsråden hjelpe?

Statsråd Marit Arnstad [11:57:49]: Bergen har store utfordringer på luftkvalitet og trenger selvsagt en endring

i transportmønsteret – det er det ingen som helst tvil om. Men jeg har nok lyst til å påpeke at det også er andre byer som har store stamveier som går gjennom områdene sine, så det er ikke noe særskilt for Bergen. Det skjer også i Trondheim og i Oslo, så det er en problemstilling flere store byer står overfor.

Representanten Sortevik tar både i sitt forrige tillegsspørsmål og i dette tillegsspørsmålet opp en rekke problemstillinger som han i realiteten vet handler om den videre behandlingen av Nasjonal transportplan. Så dette vil Stortinget få mulighet til å diskutere nærmere når Nasjonal transportplan blir lagt fram til våren.

Spørsmål 10

Bård Hoksrud (FrP) [11:58:42]: «Kjøretøysforskriften ble i henhold til ECE-regulativ 115 endret i 2008, slik at det kreves dokumentasjon fra bilprodusentene på at avgasssystemet er tilpasset LPG-gassdrift i hver enkelt bilmodell før ombygging kan godkjennes. Dette er altså ikke noe som kommer fra EU gjennom EØS-avtalen. Forskriftsendringen har gjort det svært vanskelig å bygge om biler til gassdrift.

Hvorfor har Norge i motsetning til for eksempel Tyskland innført dette regulativet som et krav, og hvor mange av våre naboland har gjort det samme?»

Statsråd Marit Arnstad [11:59:21]: Regjeringen er opptatt av å legge til rette for en miljøvennlig kjøretøypark, men er også opptatt av sikkerheten på norske veier og sikkerheten knyttet til norske kjøretøy.

Ombygging av en bensindrevet bil til LPG-drift vil kunne ha en marginal positiv påvirkning på CO₂-utslippet, men det vil kunne påvirke bilens øvrige miljøegenskaper og også sikkerheten. Den typen ombygging vil derfor påvirke bilfabrikantens ansvar knyttet til typegodkjenningen av bilen.

For å ivareta den typen utfordringer har Vegdirektoratet valgt å stille krav om godkjenning i henhold til ECE-regulativ 115. Disse bestemmelsene innebærer at kravene til ombygging tilpasses hver enkelt bilmodell, bl.a. for å sikre en forsvarlig installasjon av drivstoffsystemet, slik at risikoen for bl.a. gasslekkasjer minimeres. Bestemmelsene skal videre sikre at utslippene av stoffer som NO_x og hydrokarbon ikke øker som en følge av ombyggingen til LPG-drift. Godkjenning i henhold til regulativet innebærer også at ansvaret for sikkerhets- og miljøbestemmelsene overføres fra bilprodusenten til produsenten av konverteringssettet.

Før godkjenning etter regulativ 115 ble innført i 2008, hadde vi et nasjonalt regelverk for ombygging til LPG-drift. Det var basert på høy grad av skjønnsutøvelse hos godkjenningsmyndigheten, og var ikke tilpasset dagens krav til sikkerhet og miljø.

Til orientering kan jeg vise til at det i Sverige bare aksepteres ombygging i henhold til det aktuelle regulativet. Danmark har strengere krav enn dem som framgår av det aktuelle regulativet, ved at hvert enkelt kjøretøy må doku-

mentere oppfyllelse av avgasskravene også etter konvertering.

Bård Hoksrud (FrP) [12:01:06]: Jeg takker statsråden for svaret.

Alle er enige om at både trafiksikkerhet og miljø er det viktig å ta hensyn til når man gjør disse grepene, og det er nettopp derfor mange ønsker å gå over til gass. Det handler om at det er mer miljøvennlig enn det bilen normalt ville gått på. Men det er også en kjensgjerning at utstyr som tilfredsstiller R115, ikke nødvendigvis er av god kvalitet og sikrer lave utslipp over tid. De største og mest anerkjente leverandørene har ikke fått dette på plass for alle biltyper.

Kan statsråden tenke seg å stoppe den måten vi gjør det på her i Norge og se på andre land, f.eks. Tyskland og Frankrike, og se om man kan ta etter det de gjør? Jeg tror jo at enten man er tysker eller franskmann er man opptatt av trafiksikkerheten til bilistene som kjører på veien, og det er et sterkt ønske om å få enda mer av bilparken over på gass, fordi det er et veldig miljøvennlig og bra drivstoff, og det fungerer veldig godt i byer.

Statsråd Marit Arnstad [12:02:07]: Undersøkelser viser foreløpig at LPG som drivstoff har et potensial for å gi rundt 10 pst. lavere CO₂-utslipp enn bensin generelt sett. Men for å kunne utnytte det potensialet må også drivstoffanlegget være tilpasset det originale motorstyringssystemet.

Regjeringen har ingen intensjon om å lempe på dette regelverket per i dag. Vi vil fortsette å forholde oss til dette på samme linje som våre nordiske naboer, fram til vi eventuelt får dokumentasjon på at det er aktuelt å gå over til et annet system, som vil være bedre, både trafiksikkerhetsmessig og miljømessig.

Bård Hoksrud (FrP) [12:02:53]: Det virker nesten på meg som om statsråden bare har fått noe overlevert fra noen byråkrater i Vegdirektoratet. Jeg hører at statsråden prater om 10 pst. reduksjon. Det er helt andre størrelser de som driver i bransjen, sier at man vil redusere utslippene med enn det som statsråden nå forfekter.

Når det gjelder trafiksikkerhet og det med fare for eksplosjoner og den typen ting, er eksplosjon umulig – med det utstyret som norske leverandører bruker – med denne tanken som skal ta vare på og ikke minst sikre trafiksikkerheten ved en eventuell kollisjon eller andre typer ting. Jeg håper virkelig at statsråden ikke bare tar alt hun tydeligvis får fra noen byråkrater i Vegdirektoratet, for god fisk, men faktisk også går ut og lytter til dem som har god kompetanse på dette, og som ønsker å komme i dialog med statsråden, men som ikke når fram og får møte statsråden og får lov å legge fram sitt syn. Jeg håper virkelig at statsråden vil se med åpnere øyne på det nye året og ta imot dem som ønsker å komme og prate med statsråden, slik at hun kanskje får litt mer opplysning om hva dette faktisk handler om.

Statsråd Marit Arnstad [12:04:00]: Selvsagt forholder jeg meg til de faglige rådene som blir gitt fra faglige

organ. Det skulle bare mangle om ikke enhver statsråd gjorde det. I denne saken ser jeg ingen grunn til å fravike de faglige rådene, og heller ingen grunn til å fravike det som er standarden i de nordiske landene, som til dels er strengere enn det vi legger oss på i Norge i dag. Danmark har strengere krav til hva som må dokumenteres, enn det vi har i Norge i dag. Jeg har ikke noen problemer med å forholde meg til verken de faglige rådene som blir gitt eller det våre nordiske naboland har lagt seg på av regler.

Spørsmål 11

Per Roar Bredvold (FrP) [12:04:48]: I den siste spørretimen og det siste spørsmålet har jeg den ære og glede av å stille følgende spørsmål til kulturministeren:

«Det virker som det er liten interesse fra regjeringen om å bidra økonomisk til markeringen av Alf Prøysens 100-årsjubileum i 2014.

Er ikke den folkekjære Prøysen verdig en markering på lik linje med andre kulturpersoner, som har fått en slik heder for sitt arbeid?»

Statsråd Hadia Tajik [12:05:12]: Eg er enig i at Prøysen er folkekjær og verdig ei markering. Alf Prøysens 100-årsjubileum vil verte markert på godt vis i 2014. Det er ikkje Kulturdepartementet sjølv som organiserer arbeidet når viktige forfattarar skal markerast. Det har departementet overlate til Nasjonalbiblioteket, som disponerer midlar til ulike tiltak i samanheng med markeringa av kjende personar.

I 2012 har Nasjonalbiblioteket vore med på å markere bl.a. Torbjørn Egner og Peter Christen Asbjørnsen. Det har vorte gjort i samarbeid med andre aktørar, f.eks. dyreparken i Kristiansand, Cappelen Damm, Riksteatret, Egmont, Norsk barnebokinstitutt, Nationaltheatret, NRK, Nasjonalmuseet og Folkemuseet.

Det er Nasjonalbiblioteket som har hovudarkivet etter Alf Prøysen. Det inneheld skriftleg materiale, notar, kringkastingsmateriale og musikk. Med det som utgangspunkt vil Nasjonalbiblioteket i 2014 lage ei utstilling om Alf Prøysen. Det vil verte organisert arrangement knytte til utstillinga, og det vil verte produsert ei plakattutstilling, som vil verte sendt til alle landet sine folkebibliotek.

Nasjonalbiblioteket er i dialog med ulike samarbeidspartnarar om fleire tiltak. Det gjeld bl.a. Prøysenhuset og etterkommarane til Alf Prøysen. Nasjonalbiblioteket er òg med i planleggingskomiteen for markeringa i Hedmark.

Til slutt; Lat meg òg nemne at løyvingane til Hedmark fylkesmuseum er auka med 1 mill. kr i 2013, nettopp for å markere 100-årsjubileet for Alf Prøysen.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:06:53]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det er vel ingen annen norsk kulturperson som har betydning så mye for folk flest. Alf Prøysen ga liv, tanker og håp for framtiden på en veldig fin og vanlig måte. Han brukte ord og setninger som folk forsto og forstår fortsatt. Jeg tror store deler av Norges befolkning har opplevd Prøysen

både som barn og som voksne og har hatt veldig stor glede av det.

Når jeg prater med dem som har ønske om å jobbe med dette, f.eks. Prøysenhuset og andre som står det nært, har ikke de den oppfatningen at det blir gitt noe særlig hjelp i forbindelse med verken forberedelser i 2013 eller selve markeringen i 2014. Det har vært enkeltpersoner, privatpersoner, lag og organisasjoner og forholdsvis rike folk, som ønsker å være med å markere dette, for nettopp å vise den betydningen Alf Prøysen har hatt. Der mener vi at regjeringen og staten ikke har bidratt nok.

Statsråd Hadia Tajik [12:07:59]: Staten bidrar her, på same måte som me gjer i markeringa av andre kjende forfattarar, bl.a. Egner og Asbjørnsen, som sagt. Me bidrar gjennom Nasjonalbiblioteket, som har fått satt av fleire millionar kroner til å jobbe nettopp med markeringa av ulike forfattarar, og me bidrar òg gjennom midlar til Hedmark fylkesmuseum.

Eg har registrert det private engasjementet, og eg ønskjer det velkomen her, slik eg ønskjer det velkomen på andre område. Eg synest det utelukkande er ein positiv ting når private ønskjer å supplere det offentlege engasjementet.

Sjølv om eg deler representanten Bredvold sitt engasjement for Alf Prøysen, ser eg likevel med ei viss undring på kor vilkårleg ein vel kva for forfattarar ein engasjerer seg for. Ein skulle tru det skjedde litt etter same prinsippet som i «Vise for gærne jinter»: Ein er for gamal, den kan få stå. Ein er for ung, den går me ifrå. Og så vel man seg ein som ein knyter eit sterkt engasjement til.

Staten sitt engasjement er breitt for alle store norske forfattarar, og det går fyrst og fremst gjennom Nasjonalbiblioteket.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:09:06]: Jeg takker statsråden nok en gang og vil samtidig ønske statsråden god jul og godt nytt år – og det samme til presidenten.

Til det svaret jeg fikk nå: Jeg er egentlig ikke fornøyd nok. Jeg mener at det skal litt penger og velvilje til for å markere Prøysen på en verdig måte. Vi har såkalt finkultur, vi har breddekultur og vi har kultur for folk flest. Det er vel der jeg har engasjert meg, for Prøysen er for folk flest. Han er en person som har gitt av seg selv i sin produksjon

av sang, viser, fortellinger etc., etc. Det er noe som lever videre. Jeg håper ikke Prøysens verker «dør ut» i 2014, da det har gått 100 år. Jeg håper vi får oppleve Prøysen i nye 100 år – og kanskje enda 100 år – for jeg mener at Prøysen betyr så mye for det samfunnet vi lever i i dag, som er så fullt av stress og mas, Internett og masse spill – også voldelige spill – og det ene med det andre. Så har vi Prøysen på den andre siden, som gir oss det folkekjære, det som virkelig gir oss trygghet i hverdagen. Det er det jeg vil fram til, og derfor ønsker jeg at regjeringen bidrar sterkt her.

Statsråd Hadia Tajik [12:10:13]: Når representanten Bredvold seier at han er engasjert i dei folkekjære forfattarane, må eg påpeike at både Thorbjørn Egner og Asbjørnsen frå Asbjørnsen og Moe er folkekjære forfattarar. Det er vanskeleg å påstå at dei tilhøyrer noko finkulturelt sjikt, og dei har vore markerte på same måten som ein no ønskjer å markere Prøysens jubileum. Eg har forstått ut frå engasjementet til representanten Bredvold at han òg ønskjer at ein involverer skular, at ein har breie markeringar omkring dette. Då gjer eg oppmerksam på at ein ved markeringa av Asbjørnsen samarbeidde med Najonalmuseet og Folke-museet, både om ei vandreutstilling og om undervisningsopplegg. Så moglegheita for å gjere slike ting som representanten Bredvold etterlyser, er allereie der innanfor dei ramene ein har – dei pengane som er gitt frå statleg side til Nasjonalbiblioteket og til Hedmark fylkesmuseum – og det engasjementet og den velviljen som me òg deler i denne saken.

Presidenten: Dermed er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:11:18]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Presidenten ønsker dermed kongehuset, regjeringen, Stortinget, pressen og alle andre som har sin arbeidsplass her på Stortinget, en riktig god jul og et godt nytt år.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.12.
